

MARIBORSKI VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprava 2451
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

Pereča vprašanja

Nagli tempo povojnega življenja ustvarja vedno sproti nove potrebe na vseh področjih kulture, gospodarstva, prometa itd. Ako pa pogledamo, kako se pri nas te potrebe krijejo, opazimo že takoj, da se po ogromni večini le prekrivajo s kulisami, da ne bi bile tako vedno in na daleč vidne, luknje za temi kulisami pa ostajajo nezamašene in zevajo dalje, nekatere celo vsak dan bolj. Potrebam, ki so nastale že pred leti, se pridružujejo sproti vsako leto še nove, in če ho šlo še nekaj let tako dalje, se bo zgodila tako kakor s hišo, ki je leta in leta nihče ni popravil in je nazadnje zruši najmanjši potres ali celo malo večji vihar. Pri izogibanju tem vprašanjem se že vsa ta zadnja leta izgovarjamo na krizno dobo. Ta kriza res obstoja, toda vendarle ni nikakor res, da se vsaj za najnujnejše ne bi mogla najti zadostna sredstva. Krizo imajo tudi drugod, zlasti v naši sosednji Avstriji, in vendar so prav v letih krize izvršili tam ogromna javna dela na vseh področjih udeleževanja. Avstrija ima že doslej večino svojih sijajno urejenih in moderniziranih cest, pa je samo letos določila zanje še nove pol milijarde šilingov. To je za naša ušesa kar pravičljiva vsota, ako je preračunamo v dinarje. Pravičljive so pa tudi vsote, ki se dajejo drugod za ceste, mostove, nove javne zgradbe itd.

In pri nas? Naše ceste, zlasti v Sloveniji, so ostale do danes skoraj čisto take, kakršne so bile l. 1918. in niso v nobeni skladnosti z onimi, ki potekajo do naših meja iz Italije, Avstrije in Madžarske. Zaman čakamo šestnajst let na graditev avtomobilskih cest in na gradnjo novih, večjih in pomembnejših cestnih zvez. Cesta št. II—Maribor—Celje—Ljubljana je škandalozna, tako pa so večinoma tudi vse druge, ker so ostale take, kakor so bile pred desetletji ali celo stoletji zgrajene za promet, ki še ni poznal motornih vozil. Nove ceste, ki so bile že davno projektirane in dovoljene, se pa grade tako, kakor babilonski stolp. Naša cesta na P o h o r j e se je pričela iz Reke graditi že pred petimi leti, pa napreduje vsako leto komaj za en sam kilometer! Cesta iz B r e s t e r n i c e na Kozjak se je sploh ustavila, pa tudi druge se ne ganejo z mesta. Letos so nas razveselili z vestjo, da se bo modernizirala in asfaltirala cesta Maribor—Št. II. Pozneje smo pa videli, da je določenih v ta namen — 5 milijonov dinarjev. S temi 5 milijoni, ki so od ene milijarde odpadli na 600.000 prebivalcev šteječo bivšo mariborsko oblast, se omenjena cesta ne da modernizirati v avtomobilsko cesto, še manj pa seveda asfaltirati. Pomislimo le, koliko milijonov je stalo samo tlakovanje Aleksandrove ceste v Mariboru, pa bomo takoj videli, da je omenjena vsota več kot ne z a d o s t n a.

Kar velja za ceste, velja tudi za vse ostalo. Omenimo tu le še zadevo drugega mariborskega mostu preko Drave, ki naj bi vezal Melje s Pobrežjem! Da je ta most že zaradi nujne razbremenitve sedanjega edinega neobhodno potreben, in to takoj, ni nobenega dvoma. Toda na njegovo zgraditev bomo menda lahko še čakali desetletja, ako bodo razmere davne take, kakršne so sedaj. Bilo pa bi na primer, ako bi kdo mislil, da valimo krivdo za vse to na našo mestno občino, okrajne cestne odbore ali na banovino. Vse te naše samouprave žrtvujejo za javna dela pri svojih pičlih proračunih itak sorazmerno zelo veliko. Več od njih pri sorazmerno virih dohodkov ni mogoče iztisniti. Krivda je v centrali. Tu bi bilo

Sporazum med Rusijo in Japonsko

Sovjetska Rusija in Japonska sta se baje tajno sporazumeli o delitvi Kitajske — Rusi v Zunanji Mongoliji, Japonci v severni Kini

LONDON, 8. junija. Z Daljnega vzhoda prihajajo nove vznemirljive vesti, ki dokazujejo, da se pripravljajo v vzhodni Aziji novi dogodki dalekosežnega pomena. Vse kaže, da hoče Japonska na vsak način seči po Kitajski. Ker potom pogajanj, ki jih je pričela pred meseci, ni mogla upreči Kitajske v voz svojih načrtov, se hoče sedaj poslužiti enake taktike, kakor se je poslužila glede vzhodnih kitajskih provinc, to je Mandžurije. Zdi pa se, da Japonska sedaj ne dela več sama, ampak v sporazumu s sovjetsko Rusijo. Zatrjuje se, da je bil te dni dosežen med Tokijem in Moskvo tajen sporazum o delitvi Kitajske. Japonska se je po tem sporazumu obvezala, da bo opustila vse

agresivne načrte proti ruskemu Daljnemu vzhodu in Sibiriji, za to pa ji bo Rusija dovolila nemoteno širjenje na Kitajskem. Prvi znaki tega tajnega sporazuma so se tudi že pokazali. Tako je sedaj sovjetska Rusija sklenila z vlado Zunanje Mongolije dogovor, ki pomeni dejansko priključitev te doslej svobodne, formalno pa v sklop celotne Kitajske spadajoče republike, k sovjetski Rusiji. Po tem dogovoru postane Zunanja Mongolija v bistvu le zvezna sovjetska republika. Sedaj se pa pripravlja Japonska, da razširi demilitarizacijsko ozemlje preko velikega Kitajskega zidu, kar pomeni dejansko skorajšnjo okupacijo Pekinga in Tientšina. Vznemirjenje, ki se je polastilo Ki-

tajcev, dokazuje, da so priprave Japoncev za izvršitev tega akta že toliko napredovale, da je vsak trenutek mogoče pričakovati novega prodiranja japonskih čet v Kitajsko. Namerna Japoncev je osvojiti najprej severno Kitajsko in jo podrediti mandžurskemu cesarju, kar bi pomenilo obnovo monarhistične Kitajske, ki bi stala popolnoma pod vplivom in vodstvom Japonske. Od tam bi potem Japonci širili dalje svoj vpliv. Nekateri turkajšnji listi zatrjujejo, da je bil sporazum med sovjetsko Rusijo in Japonsko dosežen na račun preusmeritve japonskih ekspanzijskih teženj na jug.

Popolna zmaga Lavalove vlade

DOBILA JE NAJPRED ZAUPNICO, NATO PA ŠE POOBLASTILO ZA ZAŠČITO FRANKA.

PARIZ, 8. junija. Nova Lavalova vlada se je sinoči predstavila poslanski zbornici in dobila zaupnico s 412 proti 137 glasovom. Nato je pa vlada predložila pooblastitveni zakon, ki vsebuje samo pooblastilo za ukrepe proti rušenju franka. Ukrepi bi veljali do 1. januarja prihodnjega leta, ko bi jih parlament naknadno ratificiral. Zbornica je nato ob 1. uri ponoči izglasovala Lavalu od njega zahtevani pooblastilni zakon za pobijanje spekulacije in zaščito franka. Nav-

zočih je bilo 584 poslancev. Za vlado jih je glasovalo 326, proti 161. Glasovanje se ni udeležilo okrog 100 navzočih poslancev. Tudi manjšina radikalnih socialistov ni glasovala. Poslanci so bili zaradi nočnih sej zadnjih dni tako utrujeni, da na govore frakcijskih voditeljev niti niso reagirali s protestom niti z odobravanjem. Laval, ki je dosegel s tem uspeh za vlado, je obljubil, da pravice parlamenta ne bodo zmanjšane.

Govorilo bo Društvo narodov

ANGLIJA BO, AKO SE NE DOSEŽE S PORAZUM Z ABESINJO, TERALA ZADEVO V ŽENEVO.

LONDON, 8. junija. Na iniciativo laburistične opozicije je bila v angleški spodnji zbornici debata o italijansko-abesinskem sporu. V tej debati je obrazložil staljšče vlade lord Eden, ki je najprej odločno zavrnil napade italijanskih listov nanj in na Anglijo, o katerih je dejal, da morejo samo škodovati dosedanjim prijateljskim odnosom med Italijo in Anglijo. Nadalje je pa Eden izjavil, da upa angleška vlada, da bo delo italijansko-abesinskega arbitražnega odbora, ki se

preseli sedaj iz Milana na Nizozemsko, v kratkem kronano z uspehom. Ako pa tu ne bi bil dosežen sporazum, bo Anglija vztrajala pri zahtevi, da se skliče svet Društva narodov, ki naj sklene, kaj naj se ukrene. Kljub temu se pa polemika med angleškimi in italijanskimi listi nadaljuje, Italija pa odpošilja v vzhodno Afriko vsak dan nove čete, kar dokazuje, da svojih načrtov nikakor ne namerava opustiti.

Italijanska pogajanja z Nemčijo

DUNAJ, 8. junija. Sedaj priznavajo tudi že tukajšnji listi, da se vodijo med Rimom in Berlinom pogajanja za sporazum, ki naj bi se nanašal tudi na Podonavje, dejansko torej na Avstrijo. »Neues Wiener Abendblatt« pravi v svojem poročilu iz Rima, da se zlasti po zadnjem Hitlerjevem govoru stalno nadaljuje pogajanja med italijansko vlado in nemškim poslanikom v Rimu. Po za-

trjevanju lista se je Mussolini prepričal, da je sporazum z Nemčijo mogoč, in to celo v avstrijskem vprašanju. V Rimu se zaradi tega kljub zanikanju pričakuje skorajšnji obisk generala Göringa in se bo potem razpravljalo o nameravanem sporazumu še z večjo intenzivnostjo in preciznostjo.

Nova angleška vlada

LONDON, 8. junija. Včeraj je bila sestavljena dokončno nova angleška vlada, ki jo tvorijo: ministrsko predsedstvo

četka: da bi se denar, ki se zbira pri nas v javne namene uporabil tudi res za namene tistih, ki ga plačujejo. Kakor vse dosedanje vlade, je tudi sedanja obljubila, da bo dogradila avtonomijo banovin, in ako misli to tudi res storiti, naj stori takoj, kajti luknje, ki so nastale v naših javnih potrebah, je treba že vendar enkrat prirediti mašiti. Odlašanje ni več mogoče!

Baldwin, predsedstvo tajnega ministrskega sveta Macdonald, finance Chamberlain, notranje zadeve John Simon, lord kancelar lord Haldan, zunanje zadeve Samuel Hoare, vojska lord Halifax, dominioni Thomas, minister za Indijo Zeeland, kolonije Malcolm Macdonald, lord čuvar državnega pečata Londonderry, prvi lord admiraltete sir Bolton Monsel, letalstvo Cuncillie Lister, prosveta Oliver Stanley, delo Ernest Brown, kmetijstvo Walter Elliot, zdravje Kingsley Wood, trgovina Walter Runciman, pošta major Tryon, državni tajnik za južno Škotsko Godfrey Colins, javna dela Wormspore, minister brez listnice za posle Društva narodov Anthony Eden, minister brez listnice lord Pery. Vlado bo v lordski zbornici zastopal lord Londonderry.

PRVI SPORAZUM V LONDONU.

LONDON, 8. junija. Prvo poglavje nemško-angleških mornariških pogajanj je končano, in sicer za obe strani zadovoljivo. Kakor se izve, je Anglija pripravljena dovoliti Nemčiji 35 odst. angleške brutotonaže, toda samo pod pogojem, da Nemčija v svojem gradbenem načrtu ne bo gradila v posameznih ladijskih kategorijah večjih enot, kakor jih v isti kategoriji poseduje Anglija.

JAPONSKI ČASTNIKI V NEMČIJI.

BERLIN, 8. maja. Na povabilo nemške vlade pride v kratkem v Nemčijo večje število japonskih častnikov, nekaj tudi iz generalnega štaba, ki bodo proučevali organizacijo nemške vojske. Vsi japonski častniki bodo za časa svojega bivanja v Nemčiji opravljali službo v nemški vojski.

EMIGRANTI V ČSR.

PRAGA, 8. junija. »Narodna Politika« razpravlja o vprašanju nemških in avstrijskih emigrantov na Češkoslovaškem in zahteva, da se izženejo vsi tisti, ki propagirajo svoje revolucionarne ideje.

MALARIJA NA CEYLONU.

LONDON, 8. junija. Po vestih Ceylona se je divjanje epidemične malarije, ki je v zadnjem času popustilo, pričelo zopet širiti. Oblastva so ukrenila vse potrebno za pobijanje te bolezni. Naglo čistijo močvirja, potoke in prekope, da se na ta način zamože razširjevalci malarije. Dosedaj je umrlo na Ceylonu za malarijo že 80 tisoč ljudi.

PREMIJRJE V AMERIKI.

WASHINGTON, 8. junija. Tukajšnja vlada je dobila iz Buenos Airesa uradno obvestilo, da so zastopniki Paragvaja in Bolivije sprejeli pogoje za premirje.

Dnevne vesti

Za 10 Din je umoril človeka

KAZENSKA RAZPRAVA PROTI HLAPCU MAKSU GAŠPERJU, KI JE NA KOZJEM VRHU UMORIL IN OROPAL SIROMAŠNEGA URARJA TRTINKA. MORILEC OBSOJEN NA 20 LET JEČE.

Na zatožni klopi pred mariborskim okrožnim sodiščem je sedel danes dopoldne mlad človek, ki se je hudo pregrešil zoper božje in človeške postave. Po zrelem preudarku in iz koristiljublja je 25-letni hlapec Maks Gašper iz Radelceva leta v marcu na Kozjem vrhu umoril že priletnega urarja Franca Trtinka, prebrskal njegovo stanovanje in ga oropal desetih dinarjev.

Skesano je stopil bledega obličja pred sodnike obtoženi hlapec Maks Gašper. Nemirno je poslušal, ko je čital državni tožilec obtožnico, iz katere posnemamo, da je umorjeni Tertinek stanoval v skromni hišici tik ob banovinski cesti na Kozjem vrhu. Tertinek je bil podeželski urar in se je s popraviljanjem ur skromno preživljal. O njem so govorili ljudje, da si je s pridnimi rokami prislužil tekom let precej denarja. K njemu je pred njegovo smrtjo zahajal tudi obtoženi hlapec Maks Gašper. Nekaj dni pred umorom je kupil hlapec od Tertinka uro in verižico. Vse to je bilo znano tudi drugim ljudem. Na dan 1. aprila pa je delavec Peter Romar našel v kočici Tertinka mrtvega. S prebito lobanjo je ležal na tleh v delavnici, ki je bila vsa razmetana. Vsi znaki so kazali, da je bil nad Tertinko izvršen grd roparski umor, dočim je morilec zabrisal za seboj vsako sled. Orožnikom pa je prišla na uho govorica, da se je umorjeni Tertinek silno bal hlapca Maksa Gašperja in da je celo okrog pripovedoval, da mu je Gašper pred letom ukradel 700 Din, vendar pa iz strahu ni prijavil orožnikom. Orožniki so pričeli iskati Gašperja, ki je služil nekaj časa za hlapca pri posestniku Valentinu Pečniku na Radelci. Gašper je bil na zelo slabem glasu in ko so se oglasili orožniki pri gospodarju Pečniku, jim je povedal, da je njegov hlapec Gašper pred dnevi neznanokam odšel. Iskali pa so ga vsepovsod in ga končno našli v neki gostilni blizu Slovenjgradca, kjer je v veseli družbi popival in kvartal. Gašper je bil oblečen v bratovo obleko in se je silno prestrašil orož-

nikov. Ko so orožniki preiskali njegov kovčev na bratovem domu, so našli v njem okrvavljeno Tertinkovo suknjo. Suknja je Gašperja izdala. Ko so mu jo orožniki pokazali, je pričel jokati in je po kratkem oklevanju priznal, da je umoril urarja Tertinka, a mu vzel samo 10 Din, ker drugega denarja, ki ga je imel Tertinek skritega v nekem predalu ni našel.

Nadalje pravi obtožnica, da se je Gašper kritičnega dne popoldne ustavil pri svoji ljubici in je bil precej zamišljen. Od nje se je podal k urarju Tertinku, da bi mu popravil uro, ki jo je pred dnevi kupil pri njem. Ker je imel Gašper nekaj dolgov in ker je dobro vedel, da ima Tertinek prihranjenega precej denarja, mu je šinila v glavo zločinska misel: Tertinka ubiti, ga oropati denarja in z denarjem poplačati svoje dolge. Ta sklep se je tako zagrizel v njegovo dušo, da ni mogel več mirovati. Ko je potrkal na Tertinkova vrata, je bil ves zmeden in se je nekajkrat poslovil. Končno pa se je le ojunail, pograbil bukovo poleno in pobil ubogega urarja do smrti. Truplo je pokril s suknjo, da bi ne videl njegovega smrtnega obličja, nato pa je prebrskal delavnico, kjer ni našel zaželenega denarja. Z borim plenom se je podal k bratu in si, da bi pozabil na svoje zločinsko dejanje, poiskal vesele družbe, v kateri ga je zasledila roka pravice.

Obtoženi hlapec Maks Gašper je orožnikom, kakor tudi preiskovalnemu sodniku, vse odkrito priznal. Vtis, da je odkrito govoril, pa je napravil tudi pri današnji razpravi.

Pri današnji obravnavi je obtoženi Maks Gašper vse odkrito priznal ter je bil obsojen na 20 let težke ječe in trajno izgubo častnih državljanskih pravic. Sodbo je sprejel. Senatu je predsedoval okr. s. Lenart, prisodniki so pa bili okr. ss. dr. Tombak, dr. Lešnik, dr. Kotnik in Kolšek. Obtožena je branil ec offo odvetnik dr. Lašič, obtožnico pa je zastopal državni tožilec dr. Dev.

Zaključek obrtniških tečajev

LEPA PRIREDITEV UDELEŽENCEV PRI »GAMBRINU«.

Dne 2. t. m. se je zaključil v Mariboru mizarski risarski tečaj, ki se je pričel 13. marca t. l. in je trajal 96 ur. V tečaju, ki ga je obiskovalo 42 udeležencev, skoro izključno mariborskih mizarskih pomočnikov, sta zaradi velike udeležbe poučevala dva strokovnjaka, in sicer gg. Karl Pop iz Maribora in Fran Kobale iz Sl. Bistrice. Predavanja so obsegala oblikoslovje v lesni obdelavi, perspektivo in projekcijo, risanje v zmanjšanem merilu in detajliranje. Predavatelja sta predavano snov tolmačila tako poljudno in s tako skrbnostjo, da so jima dobro sledili tudi tisti udeleženci, ki o mizarskem strokovnem risanju še niso vedeli ničesar. Tečaj je v vsakem pogledu dosegel svoj uspeh.

Udeleženci tečaja so v torek 4. junija priredili pri »Gambrinu« tovariški sestanek skupno z udeleženci nedavno zaključenega tečaja izpitnih predavanj. Na tem sestanku je obrtno-zadružni nadzornik g. Založnik predaval o veliki važnosti dobre strokovne in umstvene naobrazbe za obrtništvo. Govornik je s statističnimi podatki dokazal izredno velik pomen obrtništva, trgovine in industrije za državo in za občino ter poudarjal, da so le brezplodni medsebojni boji krivi, da se pridobitni stanovi ne zavedajo dovolj odlične vloge, ki jim gre po številčni in davčni moči. 15 odst. prebivalstva dravske banovine ima svojo ekzistenco neposredno v zaslužku iz rokodelskih obrtov, ki imajo potencialno že samo po svoji številčni moči pravico do 4 zastopnikov v narodnem predstavnstvu. Obrtništvo je potrebna modernizacija obratov, izpopolnitev duhu in potrebam časa, izpopolnitev v proizvodnji in kva-

liteti izdelkov, prav posebno pa izboljšanje kvalitete obrtniških predstavnikov in vzorna složnost v strokovnih organizacijah, ki imajo veliko bodočnost.

Zanimivo predavanje je izzvalo med mnogoštevilnimi udeleženci sestanka izredno navdušenje, kateremu je tudi dal izraza mariborski pomočnik g. Škrinjar, ki se je z iskrenimi besedami zahvalil govorniku in vsem faktorjem, ki se zanimajo za pospeševanje obrtništva, za njihovo skrb in delo.

NAROČNIKOM IN ČITATELJEM. Zaradi binkoštnih praznikov izide prihodnja številka »Večernika« šele v torek popoldne.

Napredovanje v magistratni službi. Višjo položajno skupino je napredoval po službeni pragmatiki magistratnih uslužbencev načelnik mestnega elektriškega podjetja g. inž. Julij Uršič.

Iz učiteljske službe. Ministrstvo prosvete je poverilo pregled osnovnih šol v okraju Maribor levi breg za letošnje šolsko leto šolskemu upravitelju g. Mirku Vaudi od Sv. Marjete ob Pesnici.

Društvo akademikov-komercialistov iz Slovenije. Dne 1. t. m. se je vršil v Zagrebu ustanovni občni zbor »Društva akademikov-komercialistov iz Slovenije«, na katerem je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Videl Albert, podpredsednik Hreščak Milan, tajnik Žiberna Viktor, blagajnik Ažman Franc, odborniki Iršič K., Sancin B., Stergar Vl., Rapotec St., nadzorstvo Haas Herta, Horaček F., razsodišče pa Kranjc M. in Sečovnik M. Odbor poziva s tem vse one, ki lahko v smislu pravil postanejo člani društva in tudi one, ki jih zanimajo delo in težnje dru-

štva, da se obrnejo na naslov: Društvo akad.-komerc. iz Sl. (v roke g. Vičla), Zagreb, Radišina 11-I, desno.

Neosnovana pritožba. V nekaterih listih se je zadnje čase objavila pritožba, da ni ob zaključku nove avtomobilske ceste Reka - Sv. Areh človeka, ki bi pazil na avtomobile. Gradbeno vodstvo pa nam sporoča, da je ob zaključku ceste dan in noč človek, ki je vselej voljan paziti na vozila, ko se potniki peš podajo na pohorske vrhove. Cesta Reka - Sv. Areh je za avtomobilski promet sposobna v dolžini 5 km, 2 km ceste sta v gradnji, ostalih 5 kilometrov do Sv. Areha pa bo zgrajenih v doglednem času.

Dr. med. G. Galle

se je preselil iz Gosposke ulice na **Aleksandrovo** cerito 11 - Ordinarja od 9. - 11. In 15.-16. ure - Telefon 28-28

Prodaja gumijastih opank. Obrtništvo že več časa vodi strasten boj proti uvajanju gumijastih opank v trgovino obutja in zahteva, da se gumijasta obuvala zakonito zabranijo kot škodljiva za zdravje prebivalstva. Taka zabrana se dozda še ni izrekla. Zaradi tega ovajajo obrtniška strokovna združenja posamezne primere prodaje gumijastega obutja. Tako ovadbo je med drugim vložilo tudi rokodelsko združenje v Valjevu proti neki valjevski družbi, ki prodaja gumijaste opanke. Sresko načelstvo v Valjevu je dne 25. 2. 1935 odločilo o tej ovadbi, da se predstavnik ovadene kaznuje s 500 Din denarne globe in se tvrdki zabrani nadaljnja prodaja tega blaga, dalje da se kaznuje na plačilo 3kratne takse za obrtno pooblastilo, v znesku 600 Din, ker za prodajo gumijastih opank tvrdka ni imela obrtne pravice in mora plačati takso za razsodbo 50 Din. Zoper to odločbo se je tvrdka pritožila na bansko upravo v Sarajevu, ki pa je odločbo sreskega načelstva potrdila in dostavila, da dotična tvrdka ne more niti protokolirati prodajo gumijastih opank in upravno oblastvo take prodaje po obrtnem zakonu ne bi moglo odobriti niti tedaj, ako bi bila protokolarana.

POZOR!

BOTRICE in BOTRI!

Podarite svojemu birmancu fotografijo za spomin na ta dan, ali samo iz foto-ateljeja

ŠKORJANC

Gregorčičeva ulica 20

ker so priznani najboljši. — Nobenega čakanja, ker se na tri aparate fotografira

Mali harmonikarji. Da bo javnost na čistem glede nastopa malih harmonikarjev v grajski gostilni »Hausampacher«, ki je bil preteklo nedeljo, kakor nam to razodeva reklamni oglas v »Mariborer Zeitung« v letošnji 125. številki, sporoča odbor »Harmonije« v Mariboru, da niso nastopili v omenjeni gostilni njeni mali harmonikarji, marveč so to bili harmonikarji »Pomladka Rdečega križa« v Mariboru in so nastopili v gostilni pod vodstvom njihovega učitelja g. V. Šušteršiča.

Studenška občina opozarja vse lastnike psov, ki jih še niso prijavili v letošnjem letu, da to nemudoma store, sicer bo vse neprijavljene pse pobral konjač.

Za fond za postavitve nagrobnega kamna tragično umrlemu Kelnarju so darovali delavci in nameščenci sledečih podjetij: Maribor: Livarna in tovarna kovin Josip Pengg 109 Din, mehanična tkalnica Břen 147 Din, Mariborska tekstilna tovarna 63 Din (uradniki), Marko Rosner 117 Din, Jugotekstil 106 Din, tovarna svilenih izdelkov Karl Thoma 434.50 Din, tvrdka Pinter & Lenard 72 Din, mestno avtobusno podjetje 27 Din, opekarna Derwuschek, Košaki 277 Din, tovarna čokolade »Mirim« 93.50 Din, tekstilna tovarna Doctor in drug 544 Din, Mestna plinarica 51 Din, tvrdka Vilko Weigl 70 Din, tvrdka Wesiak »Weka« 38 Din, Mariborska tiskarna 150 Din, pivovarna Tschelig 30 Din, mehanična tkalnica Hugo Štern 10 Din, pekarna Scherbaum 6 dinarjev in stavbeno podjetje Ubald Nassimbeni 46.50 Din.

KINO

Kino Union. Šlagerske veselice »Oče biti je težko« z nepozabno »Regino« Luize Ulrichove in najboljšim komikom Richardom Romanowskim.

Grajski kino Danes zadnji dan

»Jenny Gerhardt«. Krasen vefilm v nemškem jeziku, Sylvia Sidney. Od jutri, binkoštna nedelja dalje

»Kontrolor spalnih vozov«. Velezabavna veseliga, polna humorja in veselih zapletov. Izborna godba, zabava in smeh. Georg Aleksander, Oli Flint, Theo Lingel. Pri večernih predstavah popolnoma nov spored.

Za binkoštno praznike botri in botrice pogostite svoje birmance najboljše in najcenejše samo v **Kino-restavraciji**.

Od privatnikov so pa darovali: Bajec Tončka 10 Din, Leben Franjo 10 Din in Mlinarič Ivan 5 Din. Nabiranje tega prispevka so pa odklonili delavci nekaterih podjetij. Narodna strokovna zveza se tem potom toplo zahvaljuje vsem tistim, ki imajo sočutje in so darovali, kakor tudi tistim, ki so odklonili te prostovoljne prispevke. Prosimo pa še vsa tista podjetja, ki so dobila nabiralne pole ter še niso dali zadevnega poročila, da to takoj storijo, ker moramo imeti točno evidenco darovalcev.

Dar. Za sokolsko postojanko na Pohorju sta darovala Zvonka in Lojze Strašnik 100 Din namesto venca na krsto umrle ge. Helene Zemljičeve. Odbor jima izreka priskrbo sokolsko zahvalo!

Zahvala. Učitelstvo, zbrano pri slovesu šolskega nadzornika g. Ivana Tomaziča pri Sv. Trojici v Slov. goricah je nabralo za Ciril-Methodovo družbo 100 Din in enak znesek za Učiteljski dom v Mariboru.

Zahvala. Društvo »Branibor« se tem potom najiskrenee zahvaljuje Mariborski tiskarni za darovanih 4000 knjig, katere »Branibor« rabi za propagandno akcijo v obmejnih in zamejnih krajih. Še enkrat hvala in posnemajte!

Romanje zadrugarjev na Oplenac priredi v dneh 28. do 30. VI. 1935 Nabavljajna zadruga državnih uslužbencev v Mariboru s posebnim vlakom, ki odhaja iz Maribora 28. tm. ob 18. uri. Ob povratku se ustavijo udeleženci dne 29. tm. dopoldne do 30. t. m. popoldne v Beogradu in se vrnejo v Maribor 1. julija zjutraj. Potovanje tja in nazaj v III. razr., prehrana in skupno prenočišče znaša Din 200. Kdor reflektira na vožnjo II. razreda, plača Din 68.— več, t. j. skupno Din 268.—. Prijave članov, njihovih sorodnikov in znancev se sprejemajo do 25. tm. v zadružni pisarni, Rotovski trg 2. prvo nadstropje (telefon 21-35).

Počitniški dom kraljice Marije pri Sv. Martinu na Pohorju. Deca, ki je namenjena za letovanje v I. skupini v Počitniški dom kraljice Marije pri Sv. Martinu na Pohorju, odide iz Maribora, glavni kolodvor, v torek 11. junija z vlakom ob 9.44. Svojo prtljago naj prinesejo v ponedeljek 10. junija ob 9. uri v Zdravstveni dom, Koroščkova ulica 3, kjer bodo tudi zdravniško pregledani. Na kolodvor naj pripeljejo starši svoje otroke vsaj pol ure pred odhodom vlaka.

Poziv narodnim železničarjem. Podružnica Zdrženja jugoslovanskih nacionalnih železničarjev v Mariboru poziva vse svoje člane, da se v čim večjem številu udeležijo narodnega tabora pri Sv. Duhu na Ostem vrhu, ki bo jutri na binkoštno nedeljo. Dolžnost naša je, da tudi mi doprinesemo svoj obuluc k tej tako važni obmejni nacionalni manifestaciji.

Nanos priredi v nedeljo 16. t. m. veliko vrtno veselico pri Renčlju na Pobrežju. Na sporedu je ples, šaljivi nastopi, godba, balinanje, keglanje, zapor, petje in drugo. Zato 16. vsi na Pobrežje k Renčlju na veselico Nanosa. Dobiček namenjen v dobrodelne namene. Dolžnost primorskih rojakov je, da se udeležijo veselice polnoštevilno, vabljeni seveda vsi.

Sokol Maribor I. priredi v nedeljo, dne 9. junija, ako bo slabo vreme pa v ponedeljek 10. junija veliko javno veselico na svojem letnem telovadišču v Koseskega ulici z raznovrstnim sporedom. Vstopnine ni!

Na binkoštni ponedeljek pri g. Sandeju pri Sv. Petru gasilska veselica. Dobiček je namenjen nabavi gasilskega orodja. Prijatelji gasilstva so vljudo vabljeni!

Rdeči križ Krčevina-Košaki ponovi v sodelo v gostilni ge. Kekec na Meljskem hribu na binkoštni ponedeljek. Druga — boljša godba! Začetek ob 15. uri. Kegljarije za dobitke v nedeljo in ponedeljek od 15. ure naprej. Vstopnine ni.

Jadranska straža priredi 29. in 30. tm. izlet k otvoritvi mladinskega doma v Bakru, združen z izletom do Krka in nazaj. Vožnja, celokupna hrana in prenočišče 220 Din. Informacije daje Oblastni odbor Jadranske Straže, Maribor, Gregorčičeva 26. Prijave do 12. tm.

Tradicionalna otroška olimpijada bo letos v nedeljo 16. t. m. v mestnem parku. Prireditelj ISSK Maribor pripravlja za letos posebno pester spored.

Danes v soboto, dne 8. junija se prične na verandi unionske dvorane velike mednarodne rokoborbe. Začetek ob 20.30. Borijo se trije pari.

Mestno kopališče bo jutri na binkoštno nedeljo kakor navadno od 8. do 12. ure odprto.

V Rogški Slatini bo jutri otvorjena sezonska poslovalnica Turjsko-prometne zveze v Mariboru. Vodstvo te za naš turški promet tako važne poslovalnice je zopet v odličnih rokah podravnatelja mariborskega »Putnika«, gosp. Aleksandra Pfeifferja.

Kinorestavracija dnevno sveže morske ribe. Prvovrstna domača in dalmatinska vina.

Nova godba. Sevdalinska tamburaška damska-jazz kapela nastopi 8. junija v »Grajski kleti«.

Naznanjam cenjenim gostom, da nudim: ocvrte piške, domače svinjsko meso, klobase iz kible, salame, pristni ružičasti in druga vina, pivo ter jedila po najnižji cenah. Senčnat vrt. Priporoča se Zoharjeva gostilna na Tržaški cesti.

Gostilna Weber, Pobrežje, na binkoštni ponedeljek vrtni koncert. Železničarska godba.

V novi gostilni Kremlj pri Radvanju na binkoštno nedeljo in ponedeljek koncert. Kuretna, priznana kapljica, pivo iz sodčka.

Restavracija Trile ribniki. Odojčki. Piške, narezki, dobro vino, Tscheligijevo pivo, se priporoča Kliček.

Za binkošne praznike prima jagnje in odojčki na ražnju, v ponedeljek koncert pri Pavešiču v Kainici.

Pri lipi (Anderle). Veliki binkoštni koncert. V nedeljo igra železničarska godba (Schönherr), v ponedeljek godba »Drava«.

Gostilna »Balon«, Pobrežje v nedeljo koncert. J. Motl.

Dobro vino od Din 8.— naprej; Tscheligijevo pivo vrček Din. 4.—, gostilna Rojko, Gregorčičeva ul.

Binkoštna nedelja, Godba »Drava«, Mras, Studenci. Klobase iz kible.

Gostilna Veber, Razvanje, v nedeljo in ponedeljek vrtni koncert. Za dobra jedila in pijačo je preskrbljeno.

Botre in botri. Najlepši izlet je v Sv. Martin pri Vurbergu. Priporoča se gostilna Kostajnshek.

Hotel »Orel«. Danes otvoritev strešne terase s koncertom. Cene kot v točilnici.

Nočna lekarniška služba. Jutri v nedeljo bosta imeli nočno lekarniško službo Sirakova lekarna »Pri angelu varhu« na Aleksandrovi česti in dvorna Vidmarjeva lekarna »Pri sv. Arelu« na Glavnem trgu. V ponedeljek 10. t. m. Maverjeva lekarna »Pri zamorcu« v Gosposki ulici in Savostova lekarna »Pri sv. Magdaleni« na Kralja Petra trgu. V torek 11. t. m. pa mestna Minašikova lekarna »Pri

željah; 16. plošče; 16.15: ženska ura; 16.30: prenos z velesejma; 19.30: nacionalna ura; 20: prenos iz Zagreba. Spored za torek 11. t. m. Ob 11: šolska ura; 12: baletna godba na ploščah; 12.45: poročila, vreme; 13: čas, obvestila; 13.15: plošče; 14: vreme, spored, borza; 18: otroška ura; 18.40: čas, poročila, vreme, spored, obvestila; 19 plošče; 19.30: nacionalna ura; 21.30: čas, poročila, vreme, spored; 22: radio-orkester; 23: narodne podoknice na ploščah.

Dve nezgodi. Včeraj je v Vinarjih štev. 25 padel 25-letni čevljiarski pomočnik Anton Kocijan. Pri padcu si je poškodoval spodnjo čeljust. V Radvanju stanujoča 52-letna kuharica Antonija Lukanškova pa si je pri padcu poškodovala desno nogo. Oba ponesrečenca se zdravita v tukajšnji bolnišnici.

Sejem za prašiče. Na včerajšnji sejem so pripeljali 408 prašičev. Kupčija je bila srednja in je bilo prodanih 146 glav. Cene mladim prašičem so bile naslednje: 5 do 6 tednov stari 40 do 60 Din, 7 do

oroške postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 22.4 stopinj C. nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 11 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 16 stopinjah 743.6, reduciran na ničlo pa 741.7; relativna vlaga 82; vreme je jasno in tiho; vremenska napoved napoveduje, da bo ostalo vreme nekaj dni solнечно in lepo.

Ženska slina je močnejša od kačjega strupa

Vsa sovjetska Rusija govori o neki Armenki, ki ji ne škoduje noben kačji pik in sploh nobeden pik strupene živali. Njena slina pa ima celo to čudežno moč, da ozdravi vsako osebo, ki jo je pila strupena kača ali kaka druga strupena žival. Pravijo, da je celo pomagala domačim živalim, pičenim od strupenih kač. Sovjetska vlada je odredila posebno komisijo strokovnjakov, ki bo obiskala čudežno Armenko in se prepričala o resničnosti govorice, ki krožijo po vsej Rusiji.

Srečna mati.

V nekem angleškem mestecu je žena brezposelnega šoferja rodila te dni 19. otroka. Srečna mati je stara 39 let in ji od 19. otrok živi še 11. Angleški kralj je srečni materi poklonil ob rojstvu 19. sina lepo darilo, neki tovarnar pa je poslal njenega brezposelnega moža.

Smrt stare korenine.

V neki vasi blizu Osijeka je umrl v starosti 129 let posestnik Ivan Zvonar. Njegovega pogreba se je udeležila sestra, ki je stara 110 let, spremilo pa ga je na zadnji poti 16 vnukov, 31 pravnukov in 4 prapravnuki. Štirinajst dni pred svojo smrtjo je napravil še 18 km dolgo pot peš, kar dokazuje, da je bil možak v visoki starosti jako čil in zdrav.

Nov hitrostni rekord.

Letalo »Santor«, ki opravlja poštne službe med Južno Ameriko in Francijo, je preletelo razdaljo med Dakarijem in Natalom v 14 urah 52 minutah in na ta način potolklo dosednji hitrostni rekord.

Jezike zna.

Miha bi rad pogledal, kako je v Franciji.

»No«, ga vpraša prijatelj, »ali znaš francoski? Parlez vous française?«

»Yes«, odgovori Miha ponosno.

»Saj to je vendar angleška beseda.«

»Kaj torej znam tudi angleški?«

„Kronika“

slovenskih mest

je najvernejša slika vseh naših prizadevanj in naporov za razvoj in napredek našega gospodarstva in kulture, bodočim rodem pa bo najdragocenejša zrcalo vsega našega gospodarskega in kulturnega življenja. Zato jo cenijo tudi vsi gospodarski in trgovski krogi nad vse publikacije; dobro se zavedajo, da imajo inserati v „KRONIKI“ trajno vrednost.

Ker bo prihodnja številka, ki bo izšla koncem tega meseca, deloma posvečena tudi mariborskemu gospodarskemu in trgovskemu življenju, opozarjamo vse mariborske obrtnike, trgovce in industrije na izredno priliko, ki se jim nudi, da z oglašitvijo v „KRONIKI“ povečajo sloves svojih obratov. Kdor inserira v „KRONIKI“, pravilno ceni delo svojih rok in razuma.

Poverjeništvu „KRONIKE“ za Maribor.

orlu« na Glavnem trgu in Königova lekarna »Pri Mariji Pomagaj« na Aleksandrovi cesti.

Radio Ljubljana, Spored za nedeljo 9. junija. Ob 7.30: predavanje; 8: plošče; 8.30: čas, novice, spored; 9.45: versko predavanje; 10: prenos cerkvene glasbe iz stolnice; 11: koncert; 12: čas, obvestila; 12.15: plošče; 16: klavirski koncert; 16.15: igra; 16.30: mladinska ura; 19.30: nacionalna ura; 20: čas, poročila, spored, obvestila; 20.15: veselja ura; 21.30: čas, obvestila, spored; 22: plošče. Spored za ponedeljek 10. t. m. Ob 7.30: predavanje; 8: plošče; 9: plošče; 10: prenos iz stolnice; 11: vesela ura; 12: čas, spored, obvestila; 12.15: koncert po

9 tednov stari 70 do 90 Din, 3 do 4 mesece stari 100—150 Din, 5 do 7 mesecev stari 160—200 Din, 8 do 10 mesecev stari 250—280 Din in leto stari 300 do 400 Din. Kilogram žive teže 4 do 5 Din, mrtve pa 7 do 9 Din.

Z Mariborskega otoka. Z nastopom toplih dni je kopalna sezona na Mariborskem otoku v najlepšem razmahu. Temperatura vode v velikem bazenu je znašala danes zjutraj 19 stopinj, v srednjem 20, v otroškem 22, na zraku pa 28 stopinj nad ničlo. Z Glavnega trga vozijo ob lepih solčnih dnevih tudi redno dopoldne in popoldne mestni avtobusi.

Vremensko poročilo mariborske mete-

Darila za birmo samo pri M. ILGERJEVEM SINU

žepne ure od Din 38.— naprej
zapestne ure od Din 70.— naprej

Blagajniška cena tudi pri plačilu na obroke

Jožko Sottler, Ljubljana:

Skoz obmejno Koroško

(Turistične beležke.)

V Celovcu smo prenočili, se povzpeli na Križni hrib z zelo lepim razgledom na mesto in okolico, si ogledali številne gospodarske objekte, gospodarsko komoro, jaz osebno vrhu tega še hotel »Mosser-Verdino«, »Kaiser von Oesterreich«, kavarno »Lerch«, palačo koroške deželne vlade, hišo Mohorjeve družbe, razne spomenike, med temi onega padlim topničarjem na Velikovškem trgu s polomljenim črnogorskim topom ob vznožju t. d.

Celovec šteje 40.000 prebivalcev. Je čedno alpsko mesto, vendar ne beleži, »nako kot Beljak, onega razvoja po pravi vrati kot n. pr. sosedni jugoslovanski mesti Ljubljana in Maribor. Večjih novih stavb skoraj nima, takih posebne arhitektonske vrednosti že celo nisem videl. Celovec pa je velika turistična postojanka; kar je za Bled Blejsko, to je za Celovec Vrbsko jezero. Ob vzhodnem ustju jezera ima mesto veliko plažo, glavno privlačnost za stano in mlado, ki je dosegljiva po parminutni vožnji ali z električno cestno železnico, avtokarom ali s taksametrom. Južno od plaže se svetlika na polotoku grad grofa Orsini-Rosenberga, bivšega avstrijskega konzula v Ljubljani.

Preko Velikovca in Sinčevasj proti domovini. V večernih urah smo v Železni Kapli. Po okrepčilu v gostilni Holler-

Piskernik navzgor proti Jezerskemu sedlu (1218 m), kamor dozpemo po vijugasti gorski cesti z edinstvenim razgledom na sanjavo Koroško kotlino v večernem tihožitju. V mraku skozi naše Jezersko v Kranj, potem v Ljubljano, izhodišče lepega, za duh in telo koristnega in poučnega avtobusnega izleta.

— o —

O tujskem prometu na Koroškem v tem času skoraj še ni bilo govora. Tujcev ni, domačini ne potujejo dosti ali pa le kot pasanti in tako so hoteli prazni ter preživljajo — slično našim — težko gospodarsko krizo. Če je bilo, kot že omenjeno, v Vrbi sredi maja jedva 50 gostov, v Porečah baže okoli 35 in če sta imela velika hotela »Kaiser v. Oesterreich« in »Mosser-Verdino«, vsak s preko 100 sobami, onega dne jedva par sob zasedenih (prvi 3, drugi kakih 15), pove to pač dovolj. Kljub temu nisem nikjer našel na nergače ali črnogleda; nasprotno; krizo priznavajo, a optimizem ljudi in njih smotrno, resno delo me je marsikje presenetilo. — Po privatnih informacijah je imela Koroška lani 178.000 tujcev (za 6000 manj, nego Dravska banovina!) proti 234.000-em v sezoni 1933. Nazadovanje je bilo tedaj občutno in da ni bilo Čehov, Madžarov in Italijanov, bi bil zaključek sezone porazen. Dohodki tujkega prometa pa so nazadovali še huje; kot marsikje drugod tudi, so jim manjkali predvsem Nemci iz rajha, z njimi tako imenovani »Rucksackerl-turisti«, ki so bili najpriljubljenejši in obenem naj-

boljši gosti. — Informativno še nekaj o cenah! V »Berghotelu« na Osojščici stane popolna penzija s trikrat dnevno hrano ob vsem komfortu 10—13 šil., v privatnih hišah okolice 5—6 šilingov. — V »Kasinu« v Beljaku smo plačali za opoldanski menu, sestoječ iz juhe, svinjske pečenke in mešane solate 1.20 šil., dočim je normalna cena 1.40, z močnato jedjo pa 1.60 šil. Čaša piva stane 0.35, pol litra 0.50 šil. »Kasino« v Beljaku ima tudi sobe za tujce. Oddaja penzijo po ceni od 6—16 šil. s petkratnimi obroki hrane dnevno. — V Vrbi veljajo naslednje cene: penzija v pomladni in jesenski sezoni: 5—12, v glavni sezoni: 5.50—18 šilingov dnevno. Posebej računajo postrežbo, ki znaša 10% in takso (0.15 do 0.60 po osebi dnevno), pri čemer bodi omenjeno, da je veljal šiling v času našega izleta 8.70 dinarjev.

Čprav taki izleti niso primerni niti za površen studij krajev, ljudi, gospodarskih prilik in drugih zanimivosti — vse hiti liki film preveč bežno mimo nas — vendar se dajo včasih tudi drobci utisov, zaznanj in opažanj s pridom uporabiti. V interesu turističnih odnošajev med nami in Avstrijo — postopno izboljševanje bi obe stranki, zlasti pa prizadeta turistična javnost gotovo pozdravljala — in končno zaradi uporabe v naši tujsko prometni praksi naj reasumiram zato naj važnejše momente.

1. S prirejanjem avtobusnih, pa tudi drugih izletov v Avstrijo bi bilo nadejavati. Kar priredimo, pa bodi dobro organizirano in pod spretnim vodstvom.

Ker je danes vse kontingentirano, si moramo zagotoviti jamstvo recipročnih prireditev s strani Avstrijecev. Čisti računi so pogoj dobremu prijateljstvu tudi v turizmu.

2. Avstrijci veljajo za trezne in praktične tujsko prometne politike. Iz prakse vemo, da reflektirajo na naše goste in prav tako na našo propagandno podporo za njih kraje. Tudi poznamo Avstrijce kot ljudi, ki kvitirajo usluge s protiuslugami. Kako je v tem oziru v praksi, pričajo njihovi tujsko prometni biroji, kjer ni dobiti niti enega jugoslovanskega reklamnega prospekta v izlozbah, dočim so naši biroji natrpani z njihovimi edicijami. Brez komentarja z željo, da bi prišlo i v tem pogledu do potrebnega preokreta!

3. Naši turistični kraji ne dotirajo dovoljno jugoslov. konzulata v Celovcu s svojimi propagandnimi izdanki, ro je velik nedostatek, ki onemogoča informativno, odnosno propagandno službo. Kdor še ni, naj nujno pošlje vstrečno množino propagandnega materiala imenovanemu konzulatu (Klagenfurt, Villacher-Strasse).

4. Avstrijci se često izgovarjajo, češ, od vas Jugoslovani, ni dobiti ničesar, pa tudi propagandnega materiala ne, često niti na izrecno zahtevo. Temu naj bi odpomagala centrala »Putnika« v Beogradu, ki je poklicana, da preskrbuje inozemske potniške biroje s takim materialom. Tam, kjer ima »Putnik« svoje inozemske zastopnike, pa je distribucija propagandnega materiala samoumevna in enostavna dolžnost, le kontrolirati bi bilo, če se material svrhi primerno uporablja.

Stanje našega vinogradništva

REFERAT PREDSEDNIKA G. LOVRA PETOVARJA NA SEDMEM KONGRESU SLOVENSkih VINOGRADNIKOV V ORMOŽU.

Naše gospodarske zahteve in naše stališče naj bodo predmet moje kratke razprave. Obravnavati hočem predvsem razmere v dravski banovini, in kolikor je v boljše razumevanje teh potrebno, tudi razmere v celi naši državi.

Če razdelimo naša vinogradna področja v dva dela, to je med tiste, ki v neposredni bližini lahko svoj pridelek vnovečijo doma v svoji okolici in tiste, ki v neposredni bližini nimajo ne konzumnega centra ne dobrih tržišč, tako vidimo, da spadajo v prvi del Dolenjsko, Bizeljsko, Belokrajina, šmarnski, celjski, konjski in srez Maribor desni breg. Vsi ti okoliši gravitirajo v velike ali večje konzumne centre, kakor je Ljubljana, Gorenjsko, Celje, rudarski revirji in Maribor. Ker je vinogradna ploskva v teh okoliših manjša, se uporabi tudi velik del pridelka doma. Ti okoliši imajo skupaj 12.000 ha vinogradov. Drugi del pa obstoji iz srezov Maribor levi breg, to so v glavnem Slovenske gorice, Ljutomer, Ptuj in Dolnja Lendava z istotako okoli 12.000 ha. Formiranje cen je približno po vsej banovini enako. Toda v prvem delu je vnovečevanje lažje, mnogokrat direktnije. V drugem delu pa je prodaja sama brez ozira na ceno težavnejša, mnogokrat skoraj nemogoča.

Naša vinorodna ploskev se je v zadnjih letih znatno razširila, in sicer od 19.710 ha v letu 1929 na 24.225 ha v letu 1933., od leta 1934. nam pa statistični podatki še niso na razpolago. Pridelek v naši banovini se je v zadnjih 5 letih gibal v sledečih množinah: leta 1929 19.710 ha 236.805 hl, povprečno 12 hl; leta 1930 21.133 ha 361.362 hl, povprečno 17 hl; leta 1931 23.310 ha 493.687 hl, povprečno 21.50 hl; leta 1932 23.833 ha 559.133 hl, povprečno 23 hl; leta 1933 24.225 ha 270.470 hl, povprečno 11.40 hl. V letu 1934. je bil pridelek približno isti, kakor leta 1933., t. j. prav tako majhen.

Poglejmo za isto razdobje še številke glede vinogradov v vsej državi, ki se stalno več ali manj širijo: leta 1929 izkazuje statistika 181.288 ha, 1930 183.530 ha, 1931 190.095 ha, 1932 191.728 ha, 1933 194.901 ha, vendar pa ne v toliki meri, kakor v dravski banovini.

Poglejmo pa statistične podatke še za nekaj let nazaj in bomo videli, da se je vinorodna ploskva v naši državi povečala od 165.420 ha v letu 1924. na 194.901 ha v letu 1933., vsled tega moramo računati z znatnim povečanjem produkcije. Če pogledamo pridelek vina v tem razdobju vidimo, da smo pridelali v letu: 1924 2.918.257 hl, povprečno na ha 17,6

hl; 1925 4.097.412 hl, povprečno na ha 23 hl; 1926 2.911.885 hl, povprečno na ha 16,6 hl; 1927 2.854.767 hl, povprečno na ha 16 hl; 1928 4.318.437 hl, povprečno na ha 24,4 hl; 1929 2.909.913 hl, povprečno na ha 16,2 hl; 1930 4.016.121 hl, povprečno na ha 21,8 hl; 1931 4.493.669 hl, povprečno na ha 22,5 hl; 1932 4.387.138 hl, povprečno na ha 22,8 hl; 1933 2.852.705 hl, povprečno na ha 14,6 hl.

Povprečni donos v teh 10 letih je v državi 19,6 hl na ha. Povprečni donos v državi za leta 1929—1933 pa je 19 hl na ha, med tem ko je za dravsko banovino povprečni letni donos le 17 hl. Zanimivo pa je za nas posebno še, če pogledamo, kako izgleda v naših konkurenčnih banovinah, in sicer: primorski, donavski in zadnjem času moravski. Povprečni letni pridelek je bil v razdobju 1929—1933 v primorski banovini 18 hl, v donavski banovini 19,50 hl in v moravski banovini pa 22 hl. Tako izkazuje statistika, mi pa dobro vemo, da je pridelek v teh banovinah mnogo večji, mnogokrat doseže tudi 100 hl na ha in še več.

Pomislimo, da je v Banatu in Sremu posajeno na oralu 8000 do 9000 trsov, a pri nas le dobrih 4500, skoraj enako pa je v Župi in še drugje. Tam je rodovitnost zemlje povsem drugačna kot pri nas, v mnogih primerih se tam zemlja obdelava z živino, vremenske in klimatične prilike so mnogo boljše. Pridemo do zaključka, da se vrši naš boj za obstanek pod zelo neenakimi pogoji.

Če upoštevamo, da naš vinski pridelek nobeno, tudi v najboljšem letu, ne zadostuje za uporabo v naši banovini, po tem je gotovo čudno, da imamo skoraj vsako leto prodajno krizo, to se pravi, da svojega pridelka ne moremo vnovečiti. Glavni vzrok je, da naš vinski konzument nima lokalnega patriotizma. V mnogih primerih manjka, častne izjeme so tukaj, tudi vinskim trgovcem in gostilničarjem lokalni patriotizem. Malo je takih, ki upoštevajo, da ostane denar doma, če ga da domačemu vinogradniku. Vinogradnik da takoj denar v cirkulacijo, zapošli delavca, obrtnika, kupuje od trgovca, vse to poživi splošni promet. Vsi ti so potem zopet boljši gosti gostilničarja. Še zadržimo, ki bi najpomagale našemu kmetu, izvažajo banačana in dalmatinca.

Če bi to upoštevali naši posredniki med vinogradnikom in konzumentom, ter kupovali in razpečevali domače vino, bi naglo prenehale vse pritožbe proti točenju pod vejo, s petlitrskim prodajanjem itd. Vinogradnik je prisiljen k samopomoči, zaman čaka doma kupca, a

5. Naše slabe ceste so popolnoma zasenčene od visokovrednih avstrijskih cest. V interesu našega avtomobilskega turizma bodi izrečen tudi na tem mestu resen memento, da je skrajni čas, seči po radikalni odpravi.

6. Po vzoru pri Koroških bi bilo tudi pri nas prilagoditi nekatere kmetijske pridobitne panoge potrebam tujkega prometa. Tako bi morala živinoreja z mlekarstvom forsirati večji konsum kislega in sladkega mleka (namesto sladolev), masla in raznih cenjenih sirov; naše sadjarstvo bi moralo postaviti na trg več ranega sadja, da se zadosti potrebam poletne tajske prometne sezone in s tem omeji uvoz iz inozemstva, nadalje bi bilo pripravljati več brezalkoholnih pijač za mladino in one, ki segajo zdaj po raznih dvomljivih umetnih osvežujočih pijačah itd.

7. Naloga bližnje bodočnosti mora biti da dobe naši obmejni organi službi in ugledu države primerne uradne in stanovanjske prostore. Da spadajo na mejole takti, jezikovno podkovani, korektni, popolnoma zanesljivi organi, katerih uradovanje bodi hitro, uslužno a vendar dostojanstveno, je samoumevno.

8. Gostišča ob meji naj bi bila povsod vzor reda, higienske ureditve in tudi obratno-tehničnega poslovanja.

9. Zaradi poslovne orientacije bi morala naša turistična javnost stalno zasledovati gibanje cen v sosednem inozemstvu. Iz ozirov na konkurenco se mi zde važne zlasti cene gostišč. Če vsporeja-

mo n. pr. naše današnje cene gostišč z onimi v Avstriji, vidimo, da je penzija v Avstriji po 14—18 šil, za naše pojme in kupno moč zelo visoka, toda pozabiti ne smemo, da se oficijelnih cen ne drže prestrogo, na drugi strani pa je res, da se dobi v Koroški enoposteljna soba z vsem komfortom vsehvi tekočo hladno in toplo vodo že za 2,50 šil., dočim je dobiti enoposteljno sobo brez komforta v planinskih krajih, ob Baškem jezeru, v Železni Kapli itd. celo za 1,50, popolno penzijo pa za 3.—šil. dnevno. Kakor sledi iz tega, je predvsem nivo minimalnih cen po Koroškem tak, da zasluži pozornosti in razmišljanja; morda nam bo potem tudi jasno, zakaj v Koroški toliko gostov iz neke severne države, ki so znani po svoji štednji in ekonomizaciji izdatkov.

10. Nekaj, kar bi zaslužilo več pozornosti in kritičnega obravnavanja, to je naš propagandni material. Ne gre zgolj za to, da so te vrste edicije praktične, pregledne in grafično tehnično na višini; enako važno je, da so vsebinsko resnične, brez zopernih pretiravanj, ter končno, da so poceni.

11. Več pažnje bo treba za naprej posvetiti tudi zunanemu licu tajske prometnih krajev, zlasti gostiščem, privatnim hišam, pa tudi vsem javnim zgradbam, parkom, potom itd. Vse naj bi dihlo življenja, toplote, ljubke privlačnosti; zato več cvetja, rož in zelenja in več harmonije v kompoziciji in tone barv!

nima kruha, da preživi svojo družino. Naša zahteva je zato, spraviti predvsem domače vino v promet. Dokler bo večina gostilničarjev tako brezbrbna in brezobzirna glede na to, kako domači vinogradniki propadajo, pa prodajajo mnogokrat najslabša vina, ki jih kje v kakih predelih države dobijo, tako dolgo bomo primorani zahtevati najširša pooblastila za samopomoč, to je direktno prodajo konzumentu!

Panoga kmetijstva, ki zahteva največjih investicij, letno največje obdelovalne stroške, je vinogradništvo. Vseeno pa je naš pridelek vina tisti, ki naj prenese vse obremenitve, ki naj finansira samouprave in banovine. Naš klic ne more prenehati, da se mora obremenitev v obliki trošarine na vino končno odpraviti. Dokler pa se dobijo težki milijoni direktno od vina, bi se naj pomagalo vinogradnikom iz teli dohodkov. Vinogradnik je danes brez vsakega kredita. Vzdrževanje na oral gá stane na leto najmanj 2500 Din, vse to mora dati predumoma in riskirati, da ta kapital izgubi, če pride toča, mraz, boleznin in drugo. Če tega denarja nima, mu je kratkomalo nemogoče obdelati vinograd ali pa ga mora slabo obdelati, kar se žal že danes mnogokrat zgodi. Moramo toraj zahtevati, da se nam omogoči cenejša dobava galice in dobiti kratkoročne cenene kredite vsaj za dobavo najnujnejšega materiala, ki ga med letom rabimo.

Danes stojimo pred obnovo vinogradov. Vsekakor je potrebna javna pomoč, da se bo lahko obnova izvršila. Drugače bo mnogo, mnogo vinogradov ostalo neobnovljenih in ljudje, bodo brez vsake eksistence.

Slišali smo o nameri določitve cen glede pšenice in koruze. Zvišanje cen glede pšenice in koruze nas bi stalo v dravski banovini okrog 60 milijonov. Velik del te vsote bi plačali mi vinogradniki, ki kupujemo kruh. Privoščimo vsakemu boljšo eksistenco, rešitev vprašanja pa ne sme biti enostranska. Če se bodo določevali kmetijskim pridelkom cene, ki nam naj nudijo rentabilnost, mora biti pred prvimi pridelki tudi vino; to je zahteva, od katere mi nikakor ne moremo odstopiti.

Vinogradniki smo povsod slabo zastopani, povsod v manjšini. Naši tovariši iz drugih kmetijskih panog zelo radi pozabijo na kmečko solidarnost in naše interese proti svojim zapostavljajo. Ko bo prišlo do ustanovitve kmetijskih zbornic, in do tega mora v najkrajšem času priti, morajo biti pri teh zbornicah samostojni vinogradniški odseki, zakonito ustanovljeni.

Letos je bil zemljiški davek na vinograde znižan za 20%, toda le za vinograde na krševitih tleh. Bijemo najtežji bol za svoj obstoj. A na nas se je pozabilo. Zahtevamo, da se to popravi. Omeniti pa moramo tudi škodo, ki nam jo je povzročil mraz 1. in 2. maja in ki znaša v vsej banovini težke milijone.

Izvoz vina stalno pada, posebno pa izvoz v naši banovini. Radi priznamo, da nas izvoz vina rešiti ne more, zahtevamo pa, da se pri vseh trgovskih pogodbah vino bolj upošteva, kakor se je do sedaj, ker vsaka izvožena množina je za nas dobra.

Z vprašanjem glede zaštite kmetske se še vedno delajo novi poizkusi, vprašanje se ne likvidira. Naše zadrugne zveze so sestavile predlog, po katerem so zadrugni dolžniki mnogo na slabšem ko drugi. To vprašanje se naj združi z vprašanjem naših denarnih zavodov, naj se obojestransko na znosljiv način reši in to v najkrajšem času.

Mi smo na šestem obnem zboru sestavili resolucijo, v kateri smo formulirali svoje zahteve, tako rekoč po starem pregovoru zelo pozno ob 12. uri. Če se nam te izpolnijo, bomo vzdržali dalje, drugače pa bomo propadli, mi in z nami vsi viničarji in delavci. A naši lepi vinski griči bodo samevali in sanjali o svoji nedanji slavi.

Naše zahteve bodo upoštevali sigurneje, če bo naša organizacija močna. Vsakdo, ki ima vsaj kos vinograda v dravski banovini, naj bo borben član našega vinarskega društva. Kadar bomo vsi organizirani, ne bo nam treba prositi — temveč samo zahtevati. Le na ta način bomo imeli uspehe, le na ta način bomo preživeli težke čase in dočakali boljših. Le organizirani bomo upoštevani! Slovači, nesloga tlači. V slogi je moč!

Naša osma velesila

OB ZBOROVANJU ZVEZE NABAVLJALNIH ZADRUG DRŽAVNIH USLUBENCEV.

Dne 1. t. m. se je vršila v Nišu 14. redna letna skupščina Zveze nabavljajlnih zadrug državnih uslužbencev kraljevine Jugoslavije, ki ima tudi v Mariboru eno svojih najmočnejših podružnic. V nizu velikega števila občnih zborov raznih gospodarskih in socialnih institucij in organizacij bi tudi ta letna skupščina morala niti ne padla toliko v oči, ako bi le jarko ne obeleževala dva momenta: prvič dejstvo, ki ga doznajemo iz poročil Zvezne uprave na obnem zboru, da je danes v 206 podružnicah Zveze v vsej državi včlanjenih okrog 120.000 državnih, banovinskih in avtonomnih uslužbencev, od skupnega števila približno 248.000, torej skoro polovica; drugič pa, da se je na tej skupščini mogočno pojavila solidarnost med celokupnim zadrugništvom Jugoslavije in Bolgarije. Na niški skupščini so bili zastopani kot gostje tudi štirje oficijelni predstavniki vsega bolgarskega zadrugništva, ki združuje danes v 42.002 zadrugah nad 800.000 zadrugnikov in nad 16 milijard levov zadrugnega premoženja.

Ni namen pričujočega članka, predložiti številke. Vendar pa zaradi boljšega razumevanja podčrtamo veliki razvoj, ki ga zaznamuje zadrugna organizacija državnih, banovinskih in avtonomnih uslužbencev, koje cilj je izboljšanje ekonomskega položaja nad četrt milijona ljudi v državi z njihovimi rodbinami vred. V 15. letih se je ta zadrugna organizacija razmahnila v 92 nabavljajlnih, 97 kreditnih, 12 stanovanjskih in 5 proizvajajlnih zadrug. Samo v l. 1934. je naraslo skupno število zadrug od 187 na 206.

Zanimivo je — in tudi to izhaja iz poročila uprave — da je uradniško zadrugništvo najbolj razvito v dravski banovini, ki prednjači v vsej državi na področju celokupnega zadrugnega gibanja. Tako so n. pr. vse nabavljajlna zadruga v

vsej državi v l. 1934. izdale članom blaga za 187.042.573,75 Din, od tega zadruga v dravski banovini za 72.876.083,51 Din. Kreditne uradniške zadruga so izdale posojil v iznosu 70.654.642,39 Din, od tega zadruga v dravski ban. 11.280.506,31 Din.

Ako k vsemu temu pridružimo še podatke, ki so jih na svojih občnih zborahtekom letošnjega leta že iznešle razne zveze kmetijskih, obrtnih in drugih zadrug širom vse države, lahko ugotovimo eno: velik del našega naroda je danes organiziran v neštevilnih kreditnih, produktivnih, nabavljajlnih, živinorejskih, zdravstvenih in drugih zadrugah. Vse te zadrugne organizacije reprezentirajo danes ogromne milijarde narodnega premoženja, obenem pa so nosilec nove svetovne gospodarske ideologije, ki ima narlogo, da na razvalinah kapitalističnega gospodarskega sistema in kot protitež proti utopističnemu kolektivizmu ustvari nov zadrugni gospodarski sistem. To, kar je zadrugništvo vsega sveta, in zlasti pri nas v Jugoslaviji, ustvarilo dosega, so samo prve male etape v borbi proti vsemogočnemu velekapitalu. A gotovo je da tvori danes zadrugništvo osmo velesilo sveta.

Samo oni, ki stoje okameneli in zakrknjeni v preteklosti in si zapirajo oči pred najnim razvojem svetovnega ekonomskega in socialnega življenja, ne morejo ali nočejo tega razumeti in se živjeti v novo dobo, katere razvoj so pospešile svetovna vojna in njene strašne posledice. Kdor se danes, bodisi kot posameznik bodisi potom kakšnih stanovskih organizacij še spušča v borbo proti zadrugništvu, dokazuje, da je ali slep ali gluha za velike dogodke okrog sebe, ali pa si domišlja, da bo z zabavljanjem zavrl kolo časa, kakor Don Kihot, ki se je obesil na kolo vetrnega mlina, pa se je kolo z njim vred sukalo naprej. V. S.

Zborovanje učiteljev slovenjebistriškega okraja

ZANIMIVO REFERIRANJE TOV. VRANCA.

Dobro uro hoda iz Sl. Bistrice leži v romantičnem zatišju vas Venčeseli. Tja so v četrtek 6. t. m. pohiteli zborovat učitelji slovenjebistriškega okraja. Zanimivo je, da je bilo prvič učiteljsko zborovanje tu zgoraj, čeprav obstoja društvo že nad 60 let.

Kljub slabemu vremenu je bila udeležba prav lepa. Predsednik Miloš Tajnik je poleg starih znancev tovarišev pozdravil predvsem preglednika tov. Vranca, ki je bil imenovan za preglednika šol Maribor desni breg, tudi za drugo polletje in novo tovarišico Podržajevo Justinjo Poljskave. Dobrodošlico je nato izrekel domači upravitelj tov. Povh z željo, da bi odnesli iz tega podpohorskega kraja čimboljše vtise.

Predsednik je nato podal kratko situacijsko poročilo. Zlasti je poudaril dva važna dogodka: izvolitev dveh slov. tovarišev za poslance, ki bosta v odločilnem trenutku zastopala naše interese in velik pomen zblizanja bratov Bolgarov in Jugoslovancev, ki ga vrši učiteljsko potom naše pesmi. Obravnavali so se dalje najvažnejši dopisi, tako glede udeležbe na pedagoškem tečaju v Mariboru, glede zaščite članstva, vrnitve stanarine pripravnikom itd. Učiteljsko naj se drži gesla »Svoji k svojim« ter se naj pri vseh naročbah poslužuje svojih stanovskih ustanov.

Za tem je šolski preglednik tov. Vranca poročal o svojem novem okvirnem učnem načrtu narodnih šol, ki ima poleg drugega to prednost, da združuje višjo in nižjo narodno šolo in upošteva tudi podeželske šole. Med poročilo je vpletel tudi svoje vtise iz zadnjega zborovanja.

Uvodoma je dal nekaj osnovnih misli glede na današnji šolski pedagoški svet: Kot je danes v vseh področjih, tako v politiki, v gospodarstvu, v umetnosti, v kmetstvu, v varstvu, tako lavira nekako tudi šolstvo. Kar je bilo včeraj zveličavno, je danes že lahko manjvredno in zavrženo in obratno. Prav so imeli tisti, ki so trdili, da bo šole poform nove družbe ustvarjena nova šola. Kajti življenje

vodi šolo in ne obratno. In ta nova družba je že na obzorju. Vzgojiti hoče v človeku nekaj samostojnega in ne lutarskega. Hočemo življenjsko šolo, kar upošteva deloma tudi novi šol. zakon. Tako se zahteva glede otroka aktivno sodelovanje, glede učne snovi na koncentracijo. Ta koncentracija pa naj ne bo sama gola vez med posameznimi predmeti, ampak naj ima takozvani strnjeni pouk tudi neko ozadje, idejno podlago. Novejši pedagogi imenujejo to idejno koncentracijo pedagoško simfonijo.

Dosedanji učni načrti izražajo napram zakonu nekakšno anomalijo. Okvirni načrt tovariša Vranca po upoštevanju vse zakonske predpise, na drugi strani pa odgovarja vsestransko v smislu delavnih načel moderne šole. Njegov načrt, ki se naslanja na sodobno gledanje pri pedagoškem in metodičnem delu v osnovni šoli, je učiteljsko toplo pozdravilo, z željo, da bi se pouk po njem čimprej usmeril.

Kot preglednik je dal sledeče nasvete: vezani pouk naj se prenese v aktivno sodelovanje otrok, vzgojni moment naj bo v ospredju. Iz nekaj otipljivih primerov se je učiteljsko seznanilo, kako se uspešno uveljavlja moderno usmerjeni pouk v študijski šoli, kjer so za to seveda ugodne razmere. Svoj zanimiv referat je zaključil z željo, naj skupno prispevamo, da ustvarimo jugoslov. otrokom boljše bodočnost. Predsednik in učiteljsko se mu je za zanimiva stvarna izvajanja primerno zahvalilo.

Po zborovanju je učiteljsko počastilo spomin narodnega buditelja dr. Josipa Vošnjaka, ki je pokopan na tamonjem pokopališču in je poteklo lani ravno 100 let njegovega rojstva. Predsednik, njegov rojak, je imel ob tej priliki lep spominski govor, zbrano učiteljsko pa je med rosenjem dežja zapelo »Vigred...«

To zborovanje izven mestnega prahu je ponovno dokazalo, da se učiteljsko, sicer vezano na štiri stene, v prosti naravi najbolje počuti. Vez med tovariši se na takih zborovanjih trdneje povezuje. Ki—

znati tega, kar so mu priznali že davno vsi drugi, da je storil mnogo več, da je storil vse, kar je mogel.

Po končanem slavnostnem zborovanju se je podalo učiteljsko v prijazni Golobov hram, kjer je bilo postreženo s tipično slovenjebistriško pozornostjo in gostoljubnostjo. Vse preneglo so minevale ure v prelepi Sv. Trojici, med petjem, godbo, smehom in šaljivimi napitnicami vedno vedremu slavljenju, ki je vtisnil

tudi temu delu izleta pečat svoje prijazne in dobrotne notranjosti, je prišel mnogo prehitro čas, ko je bilo treba nazaj v Maribor. Mariborskemu učiteljsku pa je sladila trpko slovo zavešt, da slavljenca ne izgubi, saj ostane med nami, saj bo še naprej delal za procvit slovenskega šolstva, saj lahko malokdo tako upravičeno kakor on vzklikne s Cankarjem: »Starost, kako si še daleč!«

Ptuj za narodno zdravstvo

USTANOVITEV PROTITUBERKULOZNEGA DISPANZERJA ZA PTUJSKI OKRAJ.

V zvezi z ustanovitvijo Doma za tuberkulozne bolnike je postalo aktualno tudi vprašanje ustanovitve protituberkuloznega dispanzerja, ki je v tesni zvezi z akcijo za pobijanje tuberkuloze. V ta namen se je vršil sestanek merodajnih činiteljev v uradnih prostorih na mestnem magistratu, da prouči to važno vprašanje. Sestanku so prisostvovali: banovinski referent za pobijanje tuberkuloze dr. Neubauer, ravnatelj OUZD v Ljubljani dr. Bohinjec, okrajni sanitetni referent dr. Vrečko, banovinski zdravnik dr. Mrgole, zdravnik OUZD dr. Blanke, šef sanatorija Ruskega rdečega križa v Vurbergu dr. Okolokulak, primarij ptujske bolnišnice dr. Kihar, ravnatelj Kreditne banke v Ptuj Meglič, bančni uradnik Milčič kot blagajnika krajevnega Protituberkulozne lige, upravitelj ekspoziture OUZD v Ptuj Vadjal ter mestni župan Jerše, ki je sestanek otvoril in razpravo vodil.

Župan Jerše kot predsednik krajevnega Protituberkulozne lige v Ptuj je navzočim obrazložil delo, želje ter stremenje tukajšnje Protituberkulozne lige in odbora za postavitve spomenika našemu velikemu kralju Aleksandru I., ki namerava postaviti v ta namen poseben oddelek za tuberkulozne bolnike v ptujski bolnišnici. Banovinski referent dr. Neubauer je obrazložil delo ostalih že obstoječih dispanzerjev v dravski banovini, kakor tudi podčrtal važnejša vprašanja, ki so bistvene važnosti za vsak novo se snujoči protituberkulozni dispanzer, in sicer je treba predvsem rešiti najprej sledeča vprašanja: 1. prostor, kje naj ima dispanzer svoj sedež, 2. vodstvo dispanzerja, 3. sredstva za vzdrževanje dispanzerja in 4. teritorij,

za katerega naj dispanzer posluje. Prostor za dispanzer v ptujski bolnišnici niso na razpolago, pač pa bo to rešeno, če bo prišlo do gradnje novega prizidka k bolnišnici. Proračun v ta namen po banski upravi je že odobren. Ker more dispanzer prvega reda voditi le zdravnik-specialist, kar predvideva tudi novi osnutek zakona o vodstvu dispanzerjev, ni mogoče delati nobenih izjem. Pač pa je ligam glede izbire zdravnikov prosto dano in o tem odločajo same.

Nato so navzoči prešli k sestavljanju proračuna dohodkov tega dispanzerja, ki izgleda, kakor sledi: Mestna občina ptujska prispeva 13.000 Din, ostale občine v okraju 4000 Din, industrija in trgovina 7500 Din, krajevna protituberkulozna liga 2000 Din, Narodna protituberkulozna liga 10.000 Din ter OUZD v Ljubljani 10.000 Din, in bi torej znašali skupni dohodki 46.500 Din, s čimer bi dispanzer vsaj ob pričetku lahko shajal, to pa seveda le, ako bi imel svoj sedež v ptujski bolnišnici. Končno so se navzoči zedinili, da naj bi dispanzer posloval ne samo za mesto Ptuj in širšo okolico, temveč bo dispanzer deloval za celotni ptujski politični okraj. Dokler prostori v novem prizidku k bolnišnici niso na razpolago, se b. izposlovalo dovoljenje od OUZD v Ljubljani, da se smejo začasno uporabljati ambulantni prostori ptujske ekspoziture OUZD.

Da se čim preje prične s poslovanjem dispanzerja, se povabijo vsi prispevni činitelji, da takoj prično s plačevanjem prispevkov. S tem smo dobili v Ptuj zaželeni protituberkulozni dispanzer, da nam bo mogoče voditi borbo proti tuberkulozi kot sovražnici človeštva.

Pomembna prireditve pri Sv. Trojici

SLOVO MARIBORSKEGA UČITELJSK. VA OD NADZORNIKA IVANA TOMAŽIČA.

Dolgoletni sreski šolski nadzornik za Maribor mesto in srez Maribor levi breg g. Ivan Tomažič je stopil prejšnji mesec po 36letih službovanju v pokoj. Z njim se je odtegnila neposrednemu šolskemu delu v Mariboru ena najmarkantnejših osebnosti med slovenskim učiteljskim. Nadzornik Tomažič se je udeleževal pred prevratom kot učitelj, gospodarstvenik, stanovski bорец za pravice učiteljske, pa tudi kot bорец za Sokolstvo in Ciril-Methodovo družbo v hutomerskem srezu. Po prevratu pa so ga tedanji voditelji mladega slovenskega šolstva poklicali z mnogimi drugimi narodnimi učitelji in učiteljicami vred v Maribor in mu poverili vodstvo III. deške osnovne šole.

Vse svoje sile je posvetil g. Tomažič od tedaj naprej mariborskemu šolstvu, najprej kot upravitelj III. deške osn. šole, kjer je bilo treba v težavnih razmerah orati ledino in vzgajati v povojnih letih podivljano mladež v zavedne Jugoslovane, nato pa, ker je bil poklican na še odgovornejše nadzorniško mesto, je posvetil vse svoje sile celotnemu šolstvu njemu podrejenega sresa. Posebno pri srcu so mu bili obmejni kraji. Da se je šolstvo v obmejnih krajih dvignilo povsod na dostojno višino, da se je vzbudila in okrepla narodna zavest v najbolj ogroženih in zapuščenih krajih, vse to je v glavnem zasluga nadzornika Tomažiča, ki se ni strašil nobenega truda, ako je šlo za obmejno šolstvo, ki mu je bilo tolikanj pri srcu. Nadzor. Tomažič pa ni osredotočil pažnje samo gojitvi narodne zavesti, usmerjal je neopazno, a odločno celotno šolsko delo učiteljskega, dobro se zavedajoč, da se odpirajo danes vzgoji nova pota, da je obnova vse naše vzgoje nujno potrebna. Svoje naziranje, da je treba

popraviti vse naše stare nazore o vzgoji, da je treba gledati na vzgojo otrok z vidikov sodobnega vzgojeslovja in dušeslovja, ker se bo potem tudi vzgoja končno le prilagodila zahtevam novega časa, kakor so se morale prilagoditi tudi vse druge vede sodobnosti novim izkušnjam, potrebam in zahtevam, je znal vcepiti nadzornik Tomažič vsemu njemu podrejenemu učiteljsku in dosegl, da se je tudi vedno držalo njegovih navodil.

Mariborsko učiteljsko, katerega je ta nenavadni odhod nadzornika Tomažiča globoko zadela, ga je imenovalo na svojem društvenem zborovanju 22. V. t. i. za prvega častnega člana svojega društva in mu s tem dalo najvišje priznanje, katerega mu more dati. Da še posebno počasti svojega priljubljenega dolgoletnega nadzornika, je sklenilo, da mu izroči diplomu častnega članstva na posebnem slavnostnem zborovanju. Za ta dogodek je pohitel mariborsko učiteljsko v četrtek 6. t. m. skoraj polnoštevno v osrčje Slovenskih goric, v prelepo Sv. Trojico, kjer je prav pred tremi leti šentlenarsko učiteljsko društvo izročilo slavljenču diplomu svojega častnega članstva. V tamošnji šoli se je vršilo slavnostno zborovanje, pri katerem je izročil predsednik mariborskega učit. društva Ciril H o č e v a r slavljenču z lepim nagovorom, ki je tolmačil čustva vsega učiteljskega, okusno izdelano diplomu, ki simbolično spominja na ono njegovo delo za obmejno šolstvo. Slavljenču so častili in se mu zahvaljevali še šol. upravitelj H r e n, šolska uprav. A r a č i č e v a in učitelja Č i b i č in J a k o p e c. — Vsem se je zahvalil slavljenec, ki je skromen kakor vedno, poudarjal, da je storil samo ono, kar mu je velevala dolžnost, ki tudi sedaj ni hotel sam sebi pri-

Opereta »Mežnarjeva Lizika« na marenberškem sokolskem odru

Malo je društev v mariborski sokolski župi, ki bi že v letošnjem poslovnem letu imela tako lepe uspehe, kakor marenberško sokolsko društvo, pa bodisi v telovadnici, kjer je nedavna akademija pokazala velik napredek vseh oddelkov, kakor tudi v javnosti s kulturnim in narodnoobrambnim delom. Knjižnica Sokola je pridobila 250 novih knjig. Narodnoobrambni odbor, ki je obenem tudi gradbeni odbor za postavitve Sokolskega doma Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, je zbral v kratkih 5 mesecih okoli 100.000 Din. Pa tudi prosvetni odbor je vso našo javnost ob meji v soboto in nedeljo 11. in 12. maja zelo prijetno presenetil z opereto »Mežnarjeva Lizika«, obakrat pri polni dvorani, posebno v nedeljo, ko so bili vsi prostori razprodani. Je to prva opereta, ki se je igrala v Marenbergu.

Režijo je vodil br. Franjo Mencej, glasbene točke pa g. Franc Podgornik. Scenarijo za opereto je napravil br. Domanjko po načrtih br. prosvet. Kolarja.

Nastopil je skoraj ves sokolski gledališki kader, od naše stare garde »birta« br. Janka Cizeja do naših novih moči, ki so se prvič vrtele po naših sokolskih deskah in upam, da ne zadnjič. Kritika vseh navzočih je bila laskava, tako da je res težko povedati, kdo je bil najboljši, kajti vsi brez izjeme so rešili svoje vloge v splošno zadovoljstvo. Seveda se pozna starejšim igralcem dobra šola, saj so nekateri med njimi nastopili že preko 60-krat na našem odru. Med te naše stebre in najboljše igralce spada »birta« Janko Cizej. Da je svojo vlogo rešil tako dobro, menda ni samo njegova zaslug, ampak je zaslug tudi njegove obrti. Bil je izboren in naraven, kakor doma v svoji gostilni, njegova sestra Cilka (s. Konradova) je bila tudi tokrat igralsko in pevsko na višini, kakor običajno. Starega mežnarja je igral prosvetar br. Kolar naravno in z globokim občutjem; igralsko in pevsko je bil izboren, saj je moral več točk ponavljati. Posebno lepa je bila senca med dr. Henrikom (br. Mencejem) in njim. Liziko je igrala s. Poharjeva. Razume se, da v našo in tudi svojo popolno zadovoljnost. Njen partner, br. Domanjko, nas je prijetno presenetil; vidi se, da še ni popolnoma uglašen (saj je bil to šele njegov drugi nastop), vendar se je potrudil in nas je pevsko prav zadovoljil. Posebno posrečen se nam je ponovno predstavil br. Urbanč (profesor Artur) s svojo ženo Irmo (s. Nagode). Ta vloga mu je res »prirasla k srcu« ter je bila poleg Krofa (br. Krajnc), če ne najlepša, pa vsaj najhvalejnejša. Nastopilo je tudi nekaj naših domačih deklet, posebno sta se odlikovali ss. Pogorelčnikova in Krajncova, ki sta se pevsko dobro odrezali. Želimo, da bi ju videli še čisto na odru. Med njima je bil kakor doma g. Tarkuš (vloga Lenčija).

Pa vaškega birtiča Lipa (br. Bratuša) bi morali videti! No, kadar bo gorelo v Marenbergu, bomo gasilce pustili kar pri miru, saj nam bo on porok, da bo šlo vse v redu. Pa v ostalem — le tako naprej od uspeha do uspeha!

Bil je lep praznik prosvetnega dela, kateremu je prisostvovalo številno občinstvo iz sosednjih krajev. Po igri se je razvil prijeten družabni večer, na katerem so spregovorili br. Mencej, prosvetar br. Kolar in g. Podgornik. Pri opereti so sodelovali tudi člani ostalih naših narodnih in kulturnih društev pod geslom: V slogi je moč! Stane Terčak.

Kulturne vesti

Mariborske kulturne beležke

KONCERTNI NASTOPI »ŠKRJANČKOV« IZ RAČ, GLASBENE ŠOLE »DRAVE« IN SEPTETA BRATOV ŽIVKOV.

I.

Raški »Škrjančki« so nas obiskali. Nastopili so v dvorani kina »Apolo« s koncertnim sporedom, s kakršnim bi se rad marsikdo ponašal. Zborovodja junaške mladinske pevske družinice, ki šteje okoli 30 mladih pevcev in pevk, učitelj Zorn je zajel v koncertni spored vso lepoto naše narodne pesmi, ki je zvenela iz teh mladih, svežih grl. Izvzemši uvodno Tomčevo himno PJS ter zaključno Tomčevo »Obmejno« je bilo v programu 18 narodnih pesmi iz najrazličnejših pokrajin naše južnoslovanske zemlje. Trem bolgarskim kolednim (Sobrali mi sa, Stankin ta hubost, Stanenine) v priredbi M. Tajčevića je sledilo pet goriških (Sonce gre za goro, Potelje, Jesen, Drežniška in Črni kos) ter po ena koroška (N' mau čez izaro), štajerska (Pomlad) in prekmurska (Zima) v Adamičevi večji obdelavi. V drugem koncertnem delu so bile nekatere težje skladbe, kjer je že tehnika krepko prišla do veljave. To velja zlasti za Papandopolove priredbe kragujevske »Bistre vode«, medmurske »Doletel je sivi sokol«, hrv.-zagorske »Kiša pada« in južnosrbske »Da fino, vino crveno«. Ob zaključku so sledile še tržaška humorna »Če ledih stana«, belokrajska nežna »Jezusu pušeljček« in ljubka »Jelena ziblje Jezusa« v narodnem besedilu in umetni kompoziciji.

Mladi zbor poje disciplinirano, sigurno, živahno. Dekleta prevladujejo v glasovnem oziru. Pojo na pamet in z nekim toplim zanosom, ki še učinkovitejše uveljavlja dragocenost mladih grl. Nepremično zro v svojega učitelja in pevskega voditelja g. Zorna, ki je z mariborskim uspehom lahko zadovoljen. Pomen takšnih koncertov ni samo v odkrivanju in ohranjanju naše narodne pesmi, ampak tudi v vzgojni strani, kjer se mladina vnema in vzpodbuja k vztrajnemu šolanju na področju pevske kulture. Naši raški »škrjančki« imajo za seboj že lepo število uspešnih koncertov na Dravskem polju.

II.

Tudi glasbena šola »Drave« je zaključila svoje letošnje sezonsko delovanje z javno produkcijo svojih gojencev, ki so prvi večer v nepregledni vrstitvi najrazličnejših skladb pokazali vse tisto znanje v petju, pa tudi uporabi glasbenih instrumentov, da je treba izreči najtoplejšo priznanje ne samo zglednim violinistom, odnosno klavirskim šolam gđc. Reiserjeve, ge. Vrabčeve ter gg. Družoviča, Severja in Mohorka, marveč tudi vneti ambiciji in veselju ter navdušenju zbranosti tega nadarjenega glasbenega paraščaja. Drugi večer javne produkcije dne 1. junija v veliki dvorani Narodnega doma je bil zamišljen kot spominska prireditel v počastitev spomina velikega kralja Zedinitelja. Po uvodnih zgoščenih besedah artističnega vodje prof. H. Družoviča je sledilo izvajanje z resnobnostjo prireditvenega smisla združenih skladb, ki jim je vseskozi vtisnjen pečat turobnega prevzeta in svečane pretresljivosti. Izvajanje se je izvzemši pri Mozartovi »Molitvi«, kjer je dirigiral g. Mohorko, vršilo pod vodstvom prof. H. Družoviča. Uvodoma je šolski zbor ljubko in zbrano odpel Vilharjev »Oče naš«, nato pa so se eno, dvo in četverglasni violinski zbor, oziroma godalni orkester ob spremljavi klavirja, odnosno harmonija uveljavili v gladkem, dobro vsolanem podajanju Chopinove »Žalne koračnice«, Gluckove »Religiozne koračnice«, odlomka iz Sattnerjevega oratorija »Assumptio«, Mozartove »Molitve«, Viottijeve »Žalne koračnice«, Lebanove »Molitve«, Foersterjeve »O, Gospod« ter Händlovega »Larga« in Beethovenove »Žalne koračnice«. Zlasti slednji dve skladbi bi glede tehnično izbrušene produkcije lahko spadali v vsak okvir solidne koncertne prireditve. Nadarjenost in vigranost so pokazali s svojim sodelovanjem pri harmoniji, odnosno klavirju Dragica Živkova, Wiestaler, Kaiser, Lah, Frelj in Hübl.

Glasbena šola »Drave« je s to javno

produkcijo dokazala ne samo svojo upravičenost, ampak se je pri tem izkazal še važen socialni moment, saj omogoča ta zavod uvažanje in spopolnjevanje na torišču glasbe tudi sinovom in hčerkan socialno nižje stoječih staršev. To estetsko in glasbeno oblikovanje mladine bo nedvomno prineslo lepe in razveseljive kulturne sadove.

III.

Nekaj svojevrstnega je pojav, da se šest bratov združi v pevski zbor in z uspehom nastopa na koncertih, ki so po izvajanju in skladbenem izboru na visoki umetniški stopnji. Septet šestih bratov Živko, ki se ji je zaradi dopolnitve septeta priključil basist Ivan Kovačič, je takšna svojevrstnost. Septet je na svojem koncertu v sredo zvečer v mali kazinski dvorani z ubrano, smotno in pretehtano izvajanim koncertnim sporedom opravičil in utrdil svoj sloves, ki si ga je pridobil zlasti na svojih letošnjih nastopih v Slov. Bistrici, Poljčanah, Brežicah, Slovenjgradcu, Celju, Šoštanju in Ptuj. Glasbeno občinstvo, ki je prisostvovalo koncertu, je prisluhnilo tem izšolanim in v čvrsto celoto povezanim glasovom z zavzeto občutenostjo in slastjo. V prvem delu koncertnega sporeda so bili zastopani starejši in novejši skladatelji (Adamič, Mirk, Dev, Ravnik), drugi del pa so okupirale narodne pesmi. V prvem delu je zaradi svoje resnobne svečanosti ter svojskega stila v kompoziciji in tehniki posebno ugajala Mirkova »Srce — roža«, v drugem delu, z devetimi narodnimi pesmimi, prirejenimi po Mokranjcu, Adamiču, Tajčeviću, Soncu, Devu, Maroltu, Žepiču in Mirku pa je stopil v ospredje zanimanja »Regiment po cesti gre« v Adamičevi obdelavi in osmih variantah, ob katerih se je navzlic modernizirani kompoziciji in dokajšnjih stilnih odmikih od narodnih napevov, razodela melodična neizčrpnost in bogastvo naše narodne pesmi.

Septet bratov Živkov ima v našem odličnem skladatelju in glasbeniku V. Mirku svojega verodostojnega in strokovnjaškega mentorja, ki je tej korajzni pevski sedmorici vlil nekaj svojskega in posebnega. Steber zbora je brat Avgust, ki je ves čas dominiral in vodil s svojim toplim, lirčnim in mehkim tenorjem. Blagovženeča in tudi v viskih jasna sta prva tenorja bratov Lojzeta in Janka. Vinkov in Srečkov prvi bas se je v zboru prav krepko uveljavljal, Albinov in Kovačičev drugi bas pa se odlikuje po svoji prodornosti navzdol in navzgor. Bil je lep umetniški večer, ki so ga mariborski glasbo ljubeci publiku pripravili požrtvovalni ter v svojem umetniškem snovanju priznanja in pohvale vredni bratje Živkovi.

Monumenta artis slovenicae. Osmi snopič prve knjige, ki je te dni izšel, je posvečen upodabljanju svetih treh kraljev v slovenskem srednjeveškem slikarstvu. Pisatelj dela dr. Fr. Stelč je napisal uvodno študijo o tej motiviki, ki je kakor ves tekst objavljena tudi v francosčini. Nato sledi na najfinjšem papirju krasne enobarvne reprodukcije slik: Sv. Primož nad Kamnikom, slika sv. treh kraljev (1520), Marija Gradec pri Laškem, del slike sv. treh kraljev (1526), Sv. Primož nad Kamnikom, del slike sv. treh kraljev (1520), Sv. Miklavž nad Čadramom, del slike sv. treh kraljev (sreda XIV. stoletja), Mače, levi del slike sv. treh kraljev (1467), Mače, desni del slike (1467), Vrzdenc, del slike sv. treh kraljev (začetek XV. stoletja), Sv. Primož nad Kamnikom, del slike sv. treh kraljev (okoli 1. 1520), Krtina, del slike sv. treh kraljev (okoli 1460), Sv. Marija na Škrlju pri Bernu, levi del slike sv. treh kraljev (1474), ista, desni del slike, in Mače, drugi kralj v sliki sv. treh kraljev (1467). »Monumenta artis slovenicae« izdaja Akademika založba v Ljubljani v snopičih in bo prva knjiga zaključena letos jeseni.

Ženski svet, Junjska številka »Ženskega sveta«, naše najbolj razširjene slovenske ženske revije, objavlja na uvod-

nem mestu pesem Ruže Lucije Petelinove »Materi«, ki kaže lep napredek v zadnjem času dobro še uveljavljajoče pesnice. Drugi pesniški prispevek je pa »Prošnja« mlade pesnice Grete Relibauerjeve. Maša Slavčeva nadaljuje svoj roman »Pod dalmatinskim solncem«. Ilka Vaštetova pa objavlja odlomek iz romana o Prešernu »Up sreče onstran groba v prsih hrani«. Branko Salamun je prispeval črtico »Slika iz vlemesta«, Blanca Fábry je opisala Eleno Marothysoltesovo (s sliko), P. Hočvarjeva pa je napisala poročilo o predavanju Božene Neumannove »Žena in novinarstvo«. Nadalje objavlja A. B. sestavek »Za našo žensko pravico«, sledita pa »Književnost in umetnost« ter »Obzornik«. Kot prilogi sta priloženi reviji »Naš dom« in »Naša žena« s krojno polo.

Naša žena. Letošnja tretja številka

najnovejšega mesečnika »Naša žena« objavlja poleg modnega blaga z mnogostevilnimi ilustracijami še posebne postavke: Našim naročnicam. Pletena kopalna obleka, Modno poročilo, poročilo o Razstavi »Žena in obrt na ljubljanskem velesejmu junija 1935« itd. Revija izdaja »Ženski svet« v Ljubljani.

Misel in delo. Vsebina devete številke kulturne in socialne revije »Misel in delo«, ki izhaja v Ljubljani: Sloga (uredništvo), Fr. Veber: Branislav Petronijević; Obzornik: Josef Pilsudski (L. S. S.), Za boljšo organizacijo Evrope (dr. B. Verčon), Albert Masnata: Nationalités et fédéralisme (L. Č.), Higieniska stran mladinskih javnih nastopov (Z.) in Po mladinskem kongresu (U). Na platnicah so »Drobtine«, »Misel in delo« izhaja vsak mesec, urejuje jo pa štiričlanski uredniški odbor.

Zanimivosti iz ameriškega parlamenta

NOVI ZAKONI IN UREDBE, KI JIH PREDLAGAJO ZASTOPNIKI NARODA

Narod voli poslance, da ga zastopajo v parlamentu in na najvišjih mestih, kjer se kujejo zakoni in uredbe. V vsakem parlamentu pa je nekaj poslancev, ki se odlikujejo po svojih energičnih zahtevah, po daru govora, nekaj pa je tudi takih, ki vzbujajo v parlamentu smeh, čim odpro usta. V originalnosti predlogov pa prav gotovo prednjačijo zastopniki ameriškega naroda.

V zvezni državi Maine v Severni Ameriki je neki narodni poslanec predložil parlamentu predlog, iz katerega je že na prvi pogled razvidno, da je velik sovražnik glasbe. Zahteval je od parlamenta posebno zakonsko uredbo, po kateri bi se naj postopalo s pihači na saksofon po zakonu podobno kakor s delomrzneži, lenuhi in postopači in bi se vsakega kaznovalo najmanj z 90 dni zapor. Pred kalifornijskim parlamentom leži že delj časa zakonski osnutek nekega narodnega poslanc, po katerem naj bi država izdatno finančno podprla vse rokoborce in jih uvrstila v kader državnih uradnikov ter jim priznala vse ugodnosti, ki jih uživajo državni nameščenci. Nekemu narodnemu poslancu v državi Montana pa so se strašno zamerile nage plesalke. Verjetno je, da zame-

ra ni bila tako velika, pač pa se je narodni poslanec hotel prikupiti svoji ženi in je zato predložil parlamentu zakonski predlog, po katerem ne bi smela nobena plesalka nastopati več gola in po katerem naj bi se vsaka, ki bi se pregrešila, kaznovala najmanj z letom dni zapor.

Med duhovitimi zastopniki ameriškega naroda pa se odlikuje zlasti narodna poslanka ga. Hutkinsova. Pričela je miziti svoje politične tovariše in sploh vse moške in je predložila parlamentu uredbo, po kateri naj bi vlada prepovedala vsem poročenim poslancem jemati s seboj v prestolnico svoje žene, prepovedala naj bi poslancem iskati ženske družbe in naj bi se vsak poslanec, ki se zaloti v ženski družbi, prvič občutno kaznoval, če bi se pa pregrešil drugič, naj bi se razrešil poslanske časti. Ko je gospa Hutkinsova predložila omenjeni osnutek, je nastala pri zasedanju v parlamentu prava revolucija. Neki poslanec pa je zahteval od vlade, naj bi strogo kaznovala vse pristaše raznih nudističnih organizacij, ki kvarijo moralo Združenih držav Severne Amerike.

Iz vsega se vidi, da tudi ameriški narodni poslanci mnogo mislijo na to, kako bi — pomagali svojemu narodu.

Cerkveni zvon v pregnanstvu

Vrhovni svet ljudskih komisarijev v Ukrajini je žrtvoval 135.000 rubljev za obnovitev nekdanje Zofijine katedrale v Kijevu. Zofijina katedrala je eden največjih spomenikov ruske arhitekture in hrani mnoga umetniška dela iz 11. in 12. stoletja. Mozaiki in razne freske so edinstvene na vsem svetu. Ko so pregledovali strokovnjaki katedralni arhiv, so našli mnogo doslej še nepoznatih dokumentov, ki govorijo o naseljevanju Sibirije po ruskih carjih. Med dokumenti so tudi našli popis prvih sibirskih pregnancev. Med njimi pa je tudi ime nekega zvona v Moskvi, ki je bil pregnan v Sibirijo. Cerkveni zvon je doletela kazen zato, ker so z njim zvonili, ko so ubijali carjeviča Dimitrija, brata carja Fedorja I., drugega sina Ivana Groznega. Zaradi umora carjeviča Dimitrija je bilo tedaj izgnanih v Sibirijo nad 500 oseb, med njimi pa tudi cerkveni zvon, s katerim so zvonili na dan njegove usmrtitve.

Zanimive prerokbe diplomatov

Predsednik angleške vlade Macdonald je sprejel nekega dne znano vedeževalko, ki mu je prerokovala bodočnost tako-le: Na položaju predsednika angleške vlade boste ostali točno do 5. junija. Macdonald, ki je po rodu sin siromašnega škotskega ribiča, je trdno veroval besedam vedeževalke. Angleškim časnikarjem je nekoč celo zaupal, da mu je, ko je bil še mlad, neka vedeževalka prerokovala, da bo postal najmočnejši človek v angleškem kraljestvu, takoj za kraljem. Čeprav je bil le skromen učitelj, je vendar verjel prerokovanju, ki se je v resnici tudi izpolnilo. Nekoč pa mu je neka vedeževalka prerokovala, da ne bo nikoli več zasedel ministrskega stola, čim neha biti minister. Toda Macdonald je bil potem trikrat predsednik vlade in je ostal na

visokem položaju skupno 7 let. Tako je torej bila realnost sijajnejša od prerokbe znane škotske vedeževalke.

Razstava cenzure

Že od nekdaj obstoja na svetu cenzura. Pri nas jo precej občutijo na svoji koži uredništva najrazličnejših tiskov. Sicer pa ni na svetu države, kjer ne bi bilo cenzure za tisk. Znamenita je bila cenzura rimske kurije, ki je dala na indeks vsa dela, ki jih je smatrala, da so protiverška in da rušijo moralno rimsko-katoliške cerkve. Navadno pa je tako, da se cenzura v raznih državah ravna po načelih, ki jih zastopajo vladajoče stranke. Pred kratkim je bila v Newyorku otvorena zanimiva razstava knjig, ki so bile kedaj cenzurirane. Med cenzuriranimi knjigami sta tudi pohujšljivi knjigi »Alice, čudež na zemlji« in »Andersenove pripovedke«.

Raztreseni oron.

Profesor pri gledališki blagajni: »Gospodična, dajte mi brž vstopnico za ložo, na vlak se mi mudi.«

Ptuj

Kino. V soboto 8. t. m. ob 20. uri in na Binkoštno nedeljo in ponedeljek, obakrat ob 18.30 in 20.30 uri se predvaja film »Tarzan in njegova družica«. V glavni vlogi Jony Weissmüller in Maurcen O. Sullivan.

Sokolstvo

V četrtkovi številki je bil pomotoma objavljen datum okrožnih zletov in nastopa združenih društev v Slivnici. Okrožni zlet v Murski Soboti in v Guštanju ter društveni nastop v Slivnici bo v nedeljo 16. t. m. in ne 9. t. m. kakor je bilo to pomotoma najavljeno.

Alphonse Daudet

GREH ŽENE

ROMAN

96

Toda na ta obupni krik, ki je odjeknil nad livadami, se ni genila nobena glava in kosci so dalje ostali mirni, kakor tisti kipi okoli njih. Dejali bi, da je postal ta krik v gradu že tako vsakdanji, da ga njegovi prebivalci niti niso več. Ko je predrl skozi visoka in napol zaprta okna malega salona z zelenimi svetlinami zavesami v kotu palače, se je vendar nenadoma pretrgal pogovor med vojvodo d'Alcantaro in sodnikom Delcrousom, ki sta že nekaj časa tam razpravljala.

»Slišite, moj dragi, to je nekaj strašnega!... Po tistem jutru, ko je kljub vsem našim prizadevanjem dala odpreti »Fantome«, kjer je zagledala svojega sina na mrtvaškem odru z mrljiškim obrazom, razjedenim od gola, ni, ni vojvodi niti spregovorila nobene besede več in ni nikogar več spoznala: in ta njen žalostni krik, ki ga kdaj pa kdaj slišite, je še edino, kar je ostalo živega v njej. In tako, glejte, živim v tem naslanjaču mrtvoudnika med tistim mrljem in to blaznico... Vi pa mi še prihajate pripovedovati, da boste izpustili iz zapora onega zločinca in mi onemogočili maščevanje, še zadnje moje veselje!«

Njegove paralične oči, to ognjišče njegovega živčnega življenja, so se iskri le od jeze, dočim se je sodnik ves zmeden trudil, da bi se s pripovedovanjem vseh mogočih nelogičnosti opravičil. Gospod vojvoda gotovo ne more dvomiti o njegovi dobri volji... izdal je nalog, da ga še tisti večer zaprejo... že tri dni je v samotni celici... in vendar, nič, nobenega uspeha.

»Igra se z vami, vi pa nimate moči,« je mrmral general.

»Toda nasprotno, dragi vojvoda... zdi se, da naravnost hote obremenjuje in govori proti sebi. Imam že dokaze, da je prišel šele v ponedeljek zjutraj, torej šele dva dni po umoru... In med tem ko se mi na tej strani sled izmika, odkrivam drugo, mnogo trdnjšo, kjer se vse ujema, ura, dan, povodi, poročila mojih agentov, anonimna pisma, ki jih prejemam...«

Delcrous je obmolnil, ker je zagledal na polodprtih vratih perona senco nekega sluga.

»Kdo je tam? Dejal sem, da ne smete nikogar pustiti...« je zaklical general s svojim poveljniškim glasom. Prestrašeni sluga je izginil. Namesto njega se je po-

javila na steklu vrat neka velika senca! »Oprostite, gospod vojvoda!«

»Ah, to ste vi, Sautecœur?«

Delcrous se je naglo, a tiho približal generalu: »Prosim vas, sprejmite tega človeka; nadaljevala bova potem, ko boste že govorili z njim.«

General je skomignil z rameni in mu pokazal tapetirana vrata, ki so spajala salon s sprejemnico: »Skrijte se tja, pokličem vas.« In obrnjen proti peronu: »Vstopite, Eugene!«

Indijaneec je bil tako mršav, sključen in nogo so mu tako kemale, da se je zdelo, ko da je pravkar vstal po dolgi bolezni. Tudi njegov glas je izgubil prejšnjo moč, dasi se je trudil govoriti krepko in stopati ravno, ker je stal pred svojim gospodarjem v svečani obleki in z orožjem: »Gospod vojvoda,« je dejal stoje in obrnjen proti zavesi, »prišel sem, da vas poprosim, da sprejmete mojo odpoved.«

»Zakaj?«

»Moj sin odhaja z ženo v Ameriko; prosita me, naj ju spremim tja; pa šele takrat, ko... ko uredim svoj račun s pravico.«

Vojvoda se je pričel vznemirjeno vrte ti na naslanjaču: »S pravico? Kaj se ti je zgodilo?«

»Nekaj strašnega.«

»Povej pa vendar!«

»Ne vem, če bom mogel,« je dejal lo-

gar čisto tiho. Naslonil se je na peč in je ves tako trepetal, da mu je cev čez ramo obešene puške udarjala ob mramor. Moral se je zopet vzravhati, da je mogel pripovedovati vojvodi svojo zgodbo. V noči preteklega petka mu je bilo ukazano, da sodeluje pri pogonu na divje lovce; vračajoč se okoli dveh zjutraj domov, je opazil, kako je komaj dva koraka od njega skočil neki človek z okna njegove hiše na dvorišče Eremitage. Bilo je precej temno. Misli je, da je tat: ustrelil je in ga zadel, a ko se je približal, da vidi, kdo je...

Sirov glas mu je presekala besedo:

»Lažeš.«

Logar se je na to žalitev vzravnal:

»General!«

»Pravim ti še enkrat, da lažeš. Nisi tako in zato ubil princa. To vem, vem, kaj si storil, vem tako dobro, ko da sem tvoja vest; hočem pa slišati od tebe samega. Govori torej... ali ne, čakaj!« In zaklical je glasno: »Delcrous!«

Ko je Indijaneec videl vstopiti corbeil, skega sodnika, dostojanstvenega in uradnega, pred katerim je stal že večkrat pri razpravah proti divjim lovcom, je čutil, da se mu kolena šibe, kakor da mu že rabelj stavi roko na ramo: »Torej na pot, pojdi!« Njegova lica so prebledela in se zgrbančila. Nikoli ni mislil, da se bo vse tako naglo izvršilo.

(Se bo nadaljevalo.)

Krava pred sodiščem

Nobena redkost ni bila v srednjem veku, da so morale pred sodnike tudi živali. Ta običaj je baziral na naredbi sv. pisma stare zaveze, in sicer po načelu: »Oko za oko, zob za zob!« ki je veljalo tudi za živali. Če je na primer krava ko ga usmrtila, je morala biti ubita. V srednjem veku je zabeleženih več primerov, ko so bili na smrt obsojeni prašiči, konji in druge živali. Neki ruski kmet na Kav-

kazu je celo tožil svojo kravo, da mu daje premalo mleka. Krava je morala pred sodnike in ker se ni mogla sama zagovarjati, so ji dodelili branitelja. Njen lastnik tožitelj jo je pred sodniki zelo ogorčen obtoževal, ker mu daje premalo mleka in je zahteval strogo kazn. Svojo klijentino pa je odločno branil zagovornik in trdil, da ni ničesar kriva, marveč je kriv vsega lastnik tožitelj sam, ker je z njo silno slabo ravnal in jo preslabo kr-

mil. Zaradi slabe krme pa mu krava ni mogla dajati zaželenih količin mleka. Sodišče je bilo istega mnenja in je kravo osvobodilo vsake krivde, lastniku pa je naročilo, da jo mora dobro krmiti, če hoče, da bo dajala zaželeno količino mleka.

Človeški glas se spreminja.

Nek ameriški list je priobčil pred kratkim znanstveno razpravo, po kateri se človeški glas skozi veke vedno me-

nja. Po strokovniakovem mnenju je bil nekdanji človeški glas zelo visok, danes pa je vedno globlji in so že bolj redki izvrstni tenorji. Danes je med pevci — po njegovem mnenju — največ baritonistov, a čez neko dobo let bomo vsi moški — basisti. Nič pa nam ne pove učnjak, kako je z ženskim glasom? Zdi se, da je ženski glas na stalni višini, odkar je Bog ustvaril prvo ženo in da bo na tej višini ostal.

Vse se čudi Kodakovi Baby-Brownie!

Ko pa je tako lepa ta mala kamera, ki stane

samo Din 75.-

Snemanje dobrih in mičnih slik s to kamero je prava igračka. Zaradi tako nizke nabavne cene se zdaj pač lahko vsak bavi s foto-sportom. Vsak foto-irgovec bo Vam najpriročajše razkazal

KODAK BABY-BROWNIE

Ta elegantna kamera ima lep format slike 4 X 6 5/8 cm. Uporabljajte vedno

KODAK ali PATHE FILME

s katerimi boste dosegli dobre posnetke

Razno

JOS. TICHY IN DRUG. Konces. elektrotehnično podjetje, Maribor, Slovenska ul. 16, tel. 27-56. Izpoljuje elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah.

POZOR! Razen drugih jedil nudim sledeče specialitete: Dvekrat na teden morske ribe, bržolice, ražnjiče, čevapčiče, vse sveže in pečeno na rešetki po zmernih cenah. Točim pristna dalmatinska vina kakor: črno po Din 8.—, Opolo in belo po Din 10.—, Dobro štajersko vino po Din 12.—, Gostilna »Rotovž« A. Vicel, Maribor, Rotovski trg 8. 1416

PREDELAVO MADRAC doma izvršuje ceneno. Perdo Kuhar, Vetrinjska ul. 26. 2049

CENENA BIRMSKA DARILA dobite pri zlatarju Avgustu Jahn-u, Stolna ul. 2. Prosim ogledite si mojo zalogo. Nova dela in popravila po najnižjih cenah. 2182

Na binkoštno nedeljo in ponedeljek

VRTNI KONCERT v gostilni »Novi svet«, Studenci. 2560

PREKLIC! Preključim vse neresnične vesti, ki sem jih razširjal o gospodu H. Drekslerju ter se zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Andrej Pezdček. 2522

CENJENIM DAMAM NAZ-

da izvršujem vsa v šiviljsko stroko spadajoča dela po ugodnih cenah. Vljudo se priporoča damski modni salon, Maistrova ul. 17. 2492

VINOTOČ CURK.

Vinarje, otvorjen. 2513

KOVAČEVO UČILIŠČE

Maribor, Krekova 6. Počitniški tečaj od 1. julija do 31. avgusta 1935: Strojepisje, trg. računstvo, knjigovodstvo, dopisje itd. Nemščina, konverzacija in pravopis. Letni tečaj od 1. septembra 1935 naprej. Prospekt zastoni. 2518

NE POZABITE

ljubitelji zabave na veliko vrtno veselico, ki bo na binkoštno nedeljo v gostilni Očka na Teznu. Igra znana Hutterjeva godba. 2524

BIRMANCE!

Prvovrstne slike! Nizka cena! Foto Makart. Gosposka ulica 20, I. nadst. 2534

BUČNO OLJE

priporoča tovarna bučnega olja, Maribor, Taborska ul. 7. 2536

VINOTOČ DOBAJ

pri Sv. Urbanu nad Mariborom otvorjen. Toči se novo in staro, prvovrstno vino. 2546

BOTRI IN BOTRICE!

Najlepša točka za birmance, krasen vrt, ocvrta piška s salato samo Din 18.—, pivo iz sodčka, dobra vina in jedila, kakor godba najnovejši slagerji. Vsa to nudi na Binkošti Kavarna »Promenada«. 2557

Posest

KMEČKO POSESTVO

srednjeveliko, na prometnem kraju kupim. Dopise z natančnim opisom in ceno na upravo »Večernika« pod »Gotovina«. 2515

PRODAM DVE HIŠI

na Pobrežju, Stanko-Vrazova, vrt, sadonosnik, elektrika. Mesečni dohodki Din 1000.—, Cena Din 90.000.—. Naslov v upravi »Večernika«. 2528

POSESTVO

približno 25 oralov (2 orala vinograda, lepa lega, sadonosnik, njive in gozd) na prodaj. Naslov v upravi lista. 2542

NOVA HIŠA.

dve sobi, kuhinja, klet, 100 m² vrta, naprodaj za ceno Din 36.000, Ptujška c. 183, Stropnik, Tezno. 2562

NOVOGRADBE

družinske 20.000, obrestonosne večstanovanjske 140.000 dalje. Posestva od 1 orala naprej. Gostilno, vile, trgovske hiše, mline, pekarije, veleposredstva prodaja Posredovalnica Maribor, Slovenska ul. 26. 2589

NOVOGRADBA.

2 sobi, kuhinja, 1 soba, kuhinja, vrt, Din 56.000.—. Vinogradno posestvo, 7 oralov, hiša, 5 mebl. sob, 80.000.—. Lepa vila v mestu, 5 sob, kopalnica, vrt, 165.000.—. Posredovalnica »Rapid«, Gosposka ul. 25. 2569

PRODAM HIŠO.

zemljišča 1500 m², vodnjak, za Din 17.000, Franc Pristovnik, Gornje Radvanje 30. 2567

POSESTVO

z zidanimi poslopji in velikim vrtom, vodnjakom, naprodaj. Pobrežje, Gubčeva c. 2582

Lokal

TRGOVSKI LOKAL

v okolici Maribora, na prometnem kraju, oddam v najem. Naslov v upravi »Večernika«. 2547

Prodaj

POZOR!

Prima vina prodaja od 5 litrov DR. KOKOSCHINEGG Počehova 91. 2517

POHIŠTVO

lastnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Zaloška pohištva združenih mizarjev, Vetrinjska ulica 22, nasproti trdnice V. Weigl. 9-t.

ZARADI SELITVE

prodaj pohištvo za sobo in kuhinjo. Krekova ulica 5-I, desno. 2553

POHIŠTVO

iz trdega lesa in kuhinjo, skoraj novo, poceni na prodaj. Gosposka 9-III, vrata 7. 2561

Prodaj poceni malo rabljen MIZNI ŠTEDIŠNIK. Poizve se v gostilni »Novi svet« v Studenci. 2572

Sobo odda

SOBO

opremljeno ali prazno, oddam dvema ženskama. Koroščeva ul. 6-II, vrata 8. 2523

OPREMLJENO SOLNČNO SOBO

s prostim vhodom oddam. Tattenbachova ul. 19-I, vrata 5. 2558

Opeka za štedilni način zidanja:

Veleformatna votla zidna opeka

»Votljenjak« v 6 kratni velikosti navadne zidne opeke

Lahke medstenske plošče »POROLITH«

Pivovrstna strešna opeka vseh vrst

OPEKARNALAJTERŠBERG

F. Derwuschek

Košaki pri Mariboru

Telefon 2018 2526

SOBO

s prostim vhodom, opremljeno ali prazno oddam takoj. Vojnaška ul. 5-I. Krajger, desno. 2566

LEPO SOBO

oddam, prazno ali opremljeno, boljši sobi. Miklošičeva 2-III vrata 7. Sprejem tudi dve gospodični za Din 300.— mesečno na stanovanje in hrano. 2571

SOBO

s hrano oddam gospodu. Vrbanova 28, pritličje, desno. 2573

Stanovanje

SOBO IN KUHINJO oddam. Studenci, Frankopanova ul. 4. 2533

STANOVANJE

dve sobi in kuhinja, ali soba in kuhinja in soba s štedilnikom oddam s 1. julijem. Poizve se v Jurčičevi ulici 8, Tezno. 2516

LEPO SOLNČNO STANOVANJE

2 sobi, kuhinja, elektrika, svetlo, plin oddam s 1. julijem. Vprašati v lekarni Albin, Frankopanova ul. 18. 2541

STANOVANJE NA POBREŽJU

soba in kuhinja, oddam. Aleksandrova cesta 99. 2546

SOLNČNO STANOVANJE

soba in kuhinjo, oddam s 1. julijem poštenu stranki. Benet, Dravska 10. 2550

TRI SOBE IN KUHINJO

oddam. Šrnel, Tržaska c. 1, zraven gostilne Žohar. 2552

GOSPODA

sprejem na stanovanje in hrano. Lešnik, Aleksandrova cesta 64. 2565

SOSTANOVALEC

se sprejme na stanovanje, Koroščeva ul. 2, dvorišče. 2568

STANOVANJE.

soba s kuhinjo se odda rednemu plačniku. Otroci niso ovira! Vprašati v gostilni »Pri jelenu«, Taborska ul. 8. 2570

Sprejem solidno

GOSPODIČNO, sostanovalko s hrano. Aleksandrova c. 64, vrata 6. 2581

GOSPODA

sprejem na dobro domačo hrano, lepo stanovanje, poseben vhod. Vsa eskrba Din 500.—, Tattenbachova 18, pritličje 2. 2583

3 BOLJŠE DELAVCE

ali železničarje. Poseben vhod Vprašati Strossmajerjeva 3-b. 2585

SOBO IN KUHINJO

oddam takoj ali s 15. junijem za Din 260.— mesečno. Vinko Lašič, Tržaska c. 98-a. 2586

Poceni sprejem na stanovanje in dobro hrano

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

Službo dobi

TKALCI IN TKALKE
se iščejo za takoj za Beograd. Samo sposobne moči, ki so že delale umetno svijo (crepe de Chine, saten itd.). Zasluzek dober, mesto stalno. Ponudbe z referencami na Beograd, poštni predal 414. 2465

KUHARICO

sprejme s 1. julijem Andrej Oset, Glavni trg 23-III. Predstaviti se od 12.—14. ure. 2511

GOSPODJE

z lepim nastopom za obisk strank v mestu Mariboru in okolici dobe pri nas trajno službo. Prednost poznanstvo, obvladanie tudi nemškega jezika, vestnost in poštenost. Takojšnje oferte pod »Fiksini« na upravo. 2520

Spomnite se CMD

Ogljikova kislina

po konkurenčni ceni, kakor dnevno sveži kvas na zalogi pri tvrdki
M. Vrhunc, Maistrova ul. 17 2548

Zgubljeno

DOTIČNA OSEBA,
ki je našla v nedeljo v Vinarški ulici jopico, se prosi, da bi jo oddala v upravi lista. 2535

Vinotoč Lochert-Bojanc

od danes silvanec liter 2543

Din 10'- Kupujem

vozne in klavne konje po najvišjih dnevnih cenah.

JOS. HELLER
prot. trgovec s konji
MARIBOR 2589

POSOJILNICA

R. Z. Z. O. P.

MARIBOR, NARODNI DOM
USTANOVljena LETA 1882

Stanje hranil. vlog blizu 60 milijonov Din
Rezervni sklad nad 10 milijonov Din

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje najkulantneje

!!!!!!!
Lepa kopalna sezona je vendar prišla
Sigurno potrebujete novo kopalno obleko

Prinašamo Vam sledeče novosti:

Lastex gumijev kopalne obleke, priležejo se po životu
Ribana trikoje z naprskim krojem za močnejše dame
Volnene kopalne obleke z izrezom na hrbtu z vrtnimi naramnicami
Sportne trikoje in kopalne hlače za gospode
Otroške obleke za igranje in kopanje
Sundress obalne pižame in majice, primerne čepice, čevlje, pasove, kopalne plašče in torbice

C. Büdefeldt

Gosposka ulica 4—6 2537

Ugodna prilika za dobro naložbo denarja in vsem gradbenim interesentom!

Skoraj ves gradbeni material in delavske moči so točasno tako poceni, da je zidanje sedaj napram povojnim letom najcenejše! — Cenejše kot pred vojno! Nikdar več ne bodo nudile novogradnje tako veliko obrestovanje in dobro naložbo denarja kot sedaj!

Stanovanjske najeminske hiše, kakor tudi vile in lastni domovi se obrestujejo boljše kot v kateremkoli denarnem zavodu!

Najsigurnejšo naložbo premoženja in najboljše zavarovanje eksistence nudi samo lastni dom ali lastno stanovanjsko poslopje.

Mi razpolagamo z vsakovrstnimi stavbenimi parcelami, kakor tudi z izdelanimi načrti in proračuni vseh vrst in velikosti.

Zasiguramo Vam najsolidnejšo in najcenejšo postrežbo in smo Vam z vsemi informacijami vsaki čas radevolje brezplačno na razpolago!

Stavbe, katere smo v zadnjih 60 letih zgradili v mestu, Vam garantiramo, da boste z našim delom kar najbolj zadovoljni!

Priporočamo se vsled tega najbolj za zidavo vsakovrstnih novozgradb, kakor tudi za prezidavo obstoječih poslopij! 2545

Pozor

Stavbeno podjetje

RUDOLF KIFFMANN - mestni stavbenik

Maribor, Meljska cesta 25
TELEFON 20-42

Edini slovenski dnevnik na ozemlju bivše mariborske oblasti je „Večernik“.

Ze to priprosto dejstvo nalaga našemu mestu in vsemu slovenskemu Podravju očito nalogo poskrbeti za to, da bo mogel uspešno vršiti svoje nacionalno poslanstvo. To pa bo mogoče le tedaj, ako „Večernik“ izpopolni tudi svoje oglase, zlasti male oglase, ki so neverjetno poceni. Sedaj žal pogrešamo stotine Slovencev, trgovcev, obrtnikov, posestnikov, zasebnikov itd., ki bi, ko kaj prodajajo, kupujejo ali iščejo, morali oglaševati v „Večernikovih“ malih oglasih. „Večernik“ dela za Vas, delajte Vi zanj!

V gostilni „BALKAN“

2552 v nedeljo in ponedeljek **VRTNI KONCERT** katerega priredi **godba tekstilne tovarne Ehrlich**. Za mrzla in topla jedila je preskrbljeno. Celi ocvrti piščanec s solato Din 18.—, race pečene s solato Din 20.— ter prvovrstna sortirana ljutomerska vina. Za obilen obisk se priporoča odbor.

Petstanovanjska

(eno in dvosobna stanovanja) solidno zidana in vsa podkletena hiša v neposredni bližini Maribora v Studencih, Cankarjeva ulica 3, je pod ugodnimi pogoji naprodaj. Poravnala daje šolski upravitelj 2554

Hren v Studencih pri Mariboru

Zahvala

Jugoslovansko zavarovalno banko „SLAVIJA“ v Ljubljani,

pri kateri je bila moja pokojna žena le kratko dobo zavarovana za slučaj smrti, morem vsakomur najtopleje priporočati.

Albin Koprivnikar l. r.
poslovodja v Mariboru.

Oglašujte v „Večerniku“

Za Vas

cenjena gospa!

Zdravo, mladostno lepo polt dobite, če svojo kožo pigmentirate. Večja količina pigmenta daje koži lepo, toplo barvo in jo napravi bolj odporno.

NIVEA napravi polt svežo in mehko in učinkuje istočasno na tvorjenje pigmenta. 2521

NIVEA - CREME

RANILNICA**DRAVSKE BANOVINE MARIBOR**

Centrala: MARIBOR v lastni novi palači na oglu Gosposke - Slovenske ulice

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo — Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Sprejema vloge in knjižice na tekoči račun po najugodnejšem obrestovanju

Podružnica: CELJE nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica